

08

DPI
Roundtable Meeting

DPI Yuvarlak
Masa Toplantısı

Incrementalist Constitution-Making in Polarised Societies: The Turkish Case

Kutuplaşmış Toplumlarda
Aşamalı Anayasa Yapımı:
Türkiye Örneği

21 February 2022, Istanbul

21 Şubat 2022, İstanbul

Published by Yayınlayan

Democratic Progress Institute Demokratik Gelişim Enstitüsü

11 Guilford Street

London WC1N 1DH

www.democraticprogress.org

info@democraticprogress.org

+ 44 (0) 20 7405 3835

Design, typesetting and cover design copyright © Medya Production Center

© DPI – Democratic Progress Institute Demokratik Gelişim Enstitüsü

DPI – Democratic Progress Institute is a charity
registered in England and Wales.

Registered Charity No. 1037236. Registered Company No. 2922108

This publication is copyright, but may be reproduced by any method
without fee or prior permission for teaching purposes, but not for resale. For copying in any
other circumstances, prior written permission must be obtained from the publisher,
and a fee may be payable.

DPI – Demokratik Gelişim Enstitüsü İngiltere ve Galler’de kayıtlı bir vakıftır.
Vakıf kayıt No. 1037236. Kayıtlı Şirket No. 2922108

Bu yayının telif hakları saklıdır, eğitim amacıyla telif ödenmeksizin yada önceden
izin alınmaksızın çoğaltılabilir ancak yeniden satılamaz.
Bu durumun dışındaki her tür kopyalama için yayıncıdan yazılı izin alınması gerekmektedir.
Bu durumda yayıncılara bir ücret ödenmesi gerekebilir.

Table of Contents

Foreword	4
Introduction	8
Incrementalist Constitution-Making in Polarised Societies: The Turkish Case	10
Discussion Session 1	
Searching for a New Constitution in Turkey from Past to Present: Drafts, Suggestions and Objections	20
Discussion Session 2	
A New Constitution in Turkey: Opportunity or Obstacle?	24
Discussion Session 3	
Drafting a Peace	36
Conclusion	40
Participant List	44
DPI Aims and Objectives	46
Board Members	48
Council of Experts	54

İçindekiler

Önsöz	5
Giriş	9
Kutuplaşmış Toplumlarda Aşamalı Anayasa Yapımı: Türkiye Örneği	9
Birinci Tartışma Oturumu	
Türkiye’de Geçmişten Geleceğe Yeni Bir Anayasa Arayışı: Taslaklar, Öneriler ve İtirazlar	21
İkinci Tartışma Oturumu	
Türkiye’de Yeni Bir Anayasa: Fırsat mı, Engel mi?	25
Üçüncü Tartışma Oturumu	
Barış Anayasası Tasarlamak	37
Sonuç	41
Katılımcı Listesi	45
Demokratik Gelişim Enstitüsü’nün Amaçları ve Hedefleri	47
Yönetim Kurulu Üyeleri	48
Uzmanlar Kurulu Üyeleri	54

Kerim Yıldız
DPI CEO

Foreword

DPI held an in-person roundtable event entitled 'Incrementalist Constitution-Making in Polarised Societies: The Turkish Case' on 21 February in Istanbul. The event was the first meeting organised under the series titled 'Constitution-making and Conflict Resolution in Turkey', which aims to understand the role that constitution-making processes can play as part of possible conflict resolution efforts in Turkey. The new series was designed in conjunction with DPI's recent research report with the same title published in January 2022, co-written by constitutional law experts Prof Dr Fazıl Hüsnu Erdem, Prof Dr Sevtap Yokus, Dr Vahap Coşkun and Dr Zeynep Ardiç. Historically, constitution-making has been a topic discussed in conjunction with attempts to address the Kurdish issue; recent conversations about a new constitution in Turkey might therefore present an opportunity for conflict resolution. DPI seeks to take advantage of this potential opening, facilitating dialogue and lesson sharing regarding the role of constitution-making in conflict resolution through its events and publications.

The meeting brought together a diverse group of academics, lawyers, policy makers, civil society members, journalists, and senior political figures responsible for legal and human rights issues from different political parties in Turkey. The group included both reoccurring and new participants to ensure continuity while increasing diversity.

Önsöz

DPI, 21 Şubat'ta İstanbul'da 'Kutuplaşmış Toplumlarda Aşamalı Anayasa Yapımı: Türkiye Örneği' başlıklı bir yuvarlak masa toplantısı düzenledi. Etkinlik, anayasa yapım süreçlerinin, Türkiye'deki olası çatışma çözümleri çabalarının bir parçası olarak oynayabileceği rolü anlamayı amaçlayan "Türkiye'de Anayasa Yapımı ve Çatışma Çözümü" başlıklı dizi kapsamında düzenlenen ilk toplantı olma özelliğini taşıyor. Yeni seri, DPI'nın Ocak 2022'de yayınlanan ve anayasa hukuku uzmanları Prof. Dr. Fazıl Hüsnu Erdem, Prof. Dr. Sevtap Yokuş, Dr. Vahap Coşkun ve Dr. Zeynep Ardiç tarafından kaleme alınmış raporla uyumlu olarak tasarlandı. Tarihsel olarak anayasa yapımı, Kürt meselesini ele alma girişimleriyle bağlantılı olarak tartışılan bir konu olmuştur; Türkiye'de yeni bir anayasaya dair son zamanlarda yapılan konuşmalar bu nedenle çatışma çözümü için bir fırsat sunabilir. DPI, etkinlikleri ve yayınları aracılığıyla anayasa yapımının çatışmaların çözümündeki rolüne ilişkin diyalog ve ders paylaşımını kolaylaştıran bu potansiyel açımdan yararlanmayı amaçlamaktadır.

Toplantı, Türkiye'den çeşitli akademisyenleri, avukatları, politika yapımcıları, sivil toplum üyelerini, gazetecileri ve çeşitli siyasi partilerden hukuk ve insan hakları konularından sorumlu üst düzey siyasi figürleri bir araya getirdi. Grup, çeşitliliği artırırken sürekliliği sağlamak için hem eski hem de yeni katılımcıları içeriyordu.

The keynote speaker Fazıl Hüsni Erdem, lecturer and professor of constitutional law, enunciated the incrementalist constitution-making method as a possible conflict resolution approach in polarised societies, and possibly Turkey. Erdem underlined that constitution-making processes are inherently difficult because constitutions are strict legal texts that are difficult to amend and modify. Therefore, oftentimes, constitution-making is considered a revolutionary moment. One must be wary that a proliferation in fragility might occur as divergent parties all strive to embed their views into the constitution, threatening an already weak, polarised social fabric. Nevertheless, the process of constitution-making can undoubtedly also be a great opportunity, and thus of significance: i.e. It can lead to the elimination of the inequalities between different sections of society.

The incrementalist constitution-making method is an effort to mitigate and prevent conflict. The aim is not to delve into the issues that cause conflict and to postpone these issues by using ambiguous and contradictory statements. Rather, the goal is to avoid deepening the conflict and to deal with conflicting issues in an atmosphere of reconciliation that will be created by the new constitution. Following the presentation, participants discussed a number of issues with the speaker, including the need for a change in the attitudes of political parties with respect to inclusivity; whether it is possible to have a constitution-making process in current circumstances; and whether the resolution of the Kurdish issue and the making of an inclusive constitution could happen simultaneously.

This roundtable proved to be timely and provided the legal group with a platform to discuss constitution-making and conflict resolution with an expert in the field. The participants, especially political party representatives, expressed that they greatly valued the opportunity to be able to discuss these matters in a setting other than parliament.

This roundtable forms part of a larger series of activities planned in the context of the project: *“Forging Pathways to Peace and Democracy in Turkey”*, supported by the Irish and Swiss governments.

Kerim Yıldız

Chief Executive Officer
Democratic Progress Institute

Ana konuşmacı olan anayasa hukuku profesörü Fazıl Hüsni Erdem, aşamalı anayasa yapım yöntemini kutuplaşmış toplumlarda ve potansiyel olarak Türkiye’de olası bir çatışma çözme yaklaşımı olarak dile getirdi. Erdem, anayasaların değiştirilmesi zor olan katı hukuk metinleri olduğu için anayasa yapım süreçlerinin doğası gereği zor olduğunun altını çizdi. Bu nedenle çoğu zaman anayasa yapımı devrimci bir eylem olarak kabul edilir. Birbirinden farklı partilerin kendi görüşlerini anayasaya yerleştirmeye çalışmasının, zaten zayıf ve kutuplaşmış bir toplumsal dokuyu tehdit ettiği, bu koşullarda kırılmanın arttığı unutulmamalıdır. Bununla birlikte anayasa yapım süreci de kuşkusuz büyük bir fırsat teşkil ederek önemli olabilmektedir; örneğin bu süreç, toplumun çeşitli kesimleri arasındaki eşitsizliklerin giderilmesini sağlayabilir.

Aşamalı anayasa yapma yöntemi, çatışmayı azaltmaya ve önlemeye yönelik bir çabadır. Burada amaç, çatışmaya neden olan konulara girmek ve muğlak ya da birbirleriyle çelişen ifadeler kullanarak bu konuları ötelemek değildir. Amaç daha ziyade çatışmanın derinleşmesini engellemek ve yeni anayasanın oluşturacağı uzlaşma ortamında çatışmaya sebep olan konuların ele alınmasıdır. Sunumun ardından katılımcılar, siyasi partilerin kapsayıcılık konusundaki tutumlarında değişiklik ihtiyacı; mevcut koşullarda bir anayasa yapım sürecinin mümkün olup olmadığı; Kürt sorununun çözümü ile kapsayıcı bir anayasanın aynı anda gerçekleşip gerçekleşemeyeceği gibi konularda tartışmalar yürüttüler.

Yuvarlak masa toplantısı ihtiyaç duyulan bir zamanda gerçekleşti ve hukuk grubuna, anayasa yapımını ve çatışma çözümünü alanda bir uzmanla tartışmak için platform sağladı. Katılımcılar, özellikle siyasi parti temsilcileri, bu konuları meclis dışında bir ortamda tartışabilme fırsatına çok değer verdiklerini ifade ettiler.

Bu yuvarlak masa, İrlanda ve İsviçre hükümetleri tarafından desteklenen *“Türkiye’de Barış ve Demokrasiye Giden Yolların Oluşturulması”* projesi kapsamında planlanan daha geniş bir etkinlik dizisinin bir parçasını oluşturuyor.

Kerim Yıldız

İcra Kurulu Başkanı
Demokratik Gelişim Enstitüsü

Introduction

The meeting was opened by DPI's CEO Kerim Yıldız, who introduced the new series titled *Constitution-making and Conflict Resolution in Turkey*, which aims to understand the role that constitution-making processes can play as part of possible conflict resolution efforts in Turkey. The new series was designed in conjunction with DPI's research report, published under the same title in January 2022, co-written by constitutional law experts Prof Dr Fazıl Hüsnu Erdem, Prof Dr Sevtap Yokus, Dr Vahap Coşkun and Dr Zeynep Ardiç. Yıldız highlighted that recent discussions about the presidential system and a possible new constitution in Turkey presents an opportunity to discuss conflict resolution efforts in Turkey and the Kurdish issue, since historically these topics have been addressed alongside new constitution-making efforts in Turkey.

DPI's Senior Regional Strategy Analyst Dr Esra Elmas introduced the speaker: academic and constitutional law specialist, Prof Dr Erdem. Elmas referred to previous constitution-making efforts and constitution drafts in Turkey and highlighted the need to prepare for the possibility

DPI CEO
Kerim Yıldız,
Speaker Prof
Dr Fazıl Hüsnu
Erdem, DPI
Senior Regional
Strategy
Analyst Esra
Elmas, DPI COE
Member Vahap
Coşkun.

DPI İcra
Kurulu Başkanı
Kerim Yıldız,
Konuşmacı Prof
Dr Fazıl Hüsnu
Erdem, DPI
Kıdemli Bölgesel
Strateji Analisti
Esra Elmas,
DPI Uzmanlar
Kurulu Üyesi
Vahap Coşkun.

Giriş

Toplantının açılış konuşmasını yapan DPI İcra Kurulu Başkanı Kerim Yıldız, "Türkiye'de Anayasa Yapımı ve Çatışma Çözümü" adlı, Türkiye'deki olası çatışma çözümü çabalarında anayasa yapımı süreçlerinin oynatabileceği rolü anlamayı hedefleyen yeni toplantı serisini tanıttı. Yeni seri, DPI'nın Ocak 2022'de aynı başlıkla yayınlanan, anayasa hukuku uzmanları Prof. Dr. Fazıl Hüsnu Erdem, Prof. Dr. Sevtap Yokus, Dr. Vahap Coşkun ve Dr. Zeynep Ardiç tarafından kaleme alınmış araştırma raporuyla uyumlu olarak tasarlandı. Yıldız, Türkiye'de başkanlık sistemi ve yeni bir anayasa ihtimaline dair yakın zamanda gerçekleşen tartışmaların, çözüm çabalarına ve Kürt meselesine dair bir diyalog ortamını mümkün kıldığını, zira tarihsel olarak baktığımızda bu konuların Türkiye'de genelde yeni anayasa yapımı çabalarına eşlik ettiğini ifade etti.

DPI'nın Kıdemli Bölgesel Strateji Analisti Dr. Esra Elmas, akademisyen ve anayasa hukukçusu Prof. Dr. Erdem'i konuklara takdim etti. Türkiye'deki geçmiş anayasa yapımı çabalarına ve anayasa taslaklarına değinen Elmas, yeni bir anayasa yapımı sürecine hazırlanmanın gerekliliğinden bahsederek sürece özellikle çatışma çözümü ve barış ihtimalleri üzerinden yaklaşılması gerektiğini ifade etti. Erdem'in de konuşmasında değindiği gibi, tercih edilen anayasa yapımı yöntemi önemlidir zira çatışma çözümüne yönelik imkânların yanı sıra zorluklar da yaratabilmektedir.

Kutuplaşmış Toplumlarda Aşamalı Anayasa Yapımı: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Erdem, sunumuna Türkiye bağlamında anayasa yapımının önemine odaklanarak başladı. Türkiye'nin halkın iradesine dayalı demokratik yöntemlerle yeni bir anayasa oluşturmayı henüz başaramadığına dikkat çekti. 2011 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde siyasi partilerin eşit temsili esas alan bir Anayasa Komisyonu kuruldu. Ancak bu komisyon iki yıl

of a new constitution-making process, focusing on such processes from a perspective of conflict resolution and possibilities for peace. Here, as Erdem argues, the method of constitution-making is of importance as it may present both opportunities and challenges for conflict resolution.

Incrementalist Constitution-Making in Polarised Societies: THE TURKISH CASE

Erdem began his presentation by focusing on the relevance of constitution-making in Turkey's context. He remarked, Turkey is a country that never managed to write a new constitution with democratic methods, according to the will of the people. In 2011, a Constitutional Commission based on equal representation of political parties was established in the Grand National Assembly of Turkey (TBMM). This commission, however, was disbanded after two years, and a new constitution could not be made. The search for a new constitution continues to this date but there have not yet been any successful attempts. This indicates that there is clear a problem with the method of constitution-making in Turkey. Turkey is a polarised country. In such an environment, the incrementalist method of gradually creating a new constitution may not be solely suitable because no matter how well a constitution is made, in polarised or divided societies, the constitution alone cannot resolve conflict.

Constitution-making is a difficult process because constitutions are strict legal texts that are difficult to amend and modify. Therefore, constitution-making is often considered a 'revolutionary moment' in societies that are demarcated by the ethno-cultural axis. Different parties want to embed their views into the constitution as much as possible through campaigns and tactics that increase polarisation. In return, the already fragile social structure of the country may become even more fragile, deepening the conflict in polarised societies. Nevertheless, the process of constitution-making can undoubtedly provide a great opportunity; it can lead to the elimination of the distance between different sections of society. Therefore, the method of constitution-making is of great significance.

Speaker Prof
Fazıl Hüsni
Erdem discussing
his paper.

*Prof. Fazıl Hüsni
Erdem makalesini
tartışırken.*

sonra lağvedildi ve yeni bir anayasa yapılamadı. Yeni anayasa arayışları hâlen kadar devam ediyor ancak henüz başarılı bir girişim olmadı. Bu durum Türkiye'de anayasa yapım yönteminde açık bir sorun olduğunu göstermektedir. Türkiye kutuplaşmış bir ülkedir. Böyle bir ortamda, aşamalı olarak yeni bir anayasa oluşturmak tek başına uygun olmayabilir, çünkü bir anayasa ne kadar iyi yapılırsa yapılsın, kutuplaşmış veya bölünmüş toplumlarda anayasa tek başına çatışmaları çözemez.

Anayasa yapımı zor bir süreçtir çünkü anayasalar, değiştirilmesi ve değiştirilmesi zor olan katı yasal metinlerdir. Bu nedenle, anayasa yapımı, etno-kültürel eksen tarafından sınırlandırılmış toplumlarda genellikle bir 'devrimci an' olarak kabul edilir. Farklı partiler, kutuplaşmayı artıran kampanyalar ve taktiklerle görüşlerini olabildiğince anayasaya yerleştirmek istiyor. Buna karşılık, ülkenin zaten kırılan olan sosyal yapısı daha da kırılan hale gelebilir ve kutuplaşmış toplumlarda çatışmayı derinleştirebilir. Yine de anayasa yapım süreci kuşkusuz büyük bir fırsat sağlayabilir; toplumun farklı kesimleri arasındaki mesafenin ortadan kalkmasına yol açabilir. Bu nedenle anayasa yapım yöntemi büyük önem taşımaktadır.

Paradigm Shift

Representative democracy is a decision-making process occurring at the national level, based on the limited participation of political elites, voting in elections held at regular intervals. In the 1990s, with the emergence of post-socialist countries, representative democracy has been increasingly debated and participatory governance methods have become more widespread, ensuring that participation takes place within smaller groups and at all stages.

The same criticisms aimed at representative democracy can also be directed at constitution-making methods, ergo a new method with broad and inclusive participation can also be proposed. In this context, the constitution-making process becomes as important as the contents of the constitution. An inclusive participatory method envisions that the constitution will be a consensus text that is formed as a result of inclusive negotiations.

Even the models of democracy that are known to be pluralistic and libertarian have the potential to disrupt themselves. Often, they are not equipped to resolve internal conflicts and polarisation; they depend on the rule of majority in terms of its essence, functioning and consequences, such as the Westminster model. These types of models lack the flexibility necessary for polarised societies, posing a danger for minorities. For example, from 1921-1970s, the Westminster model was applied in Northern Ireland. Since the numerical majority was Protestants, the ballot box reflected the will of the Protestant majority in every election. As a result, the minority Catholics were excluded from society, which catalysed a civil war. In order to avoid conflict, minorities must be included in the system. As a new model of democracy, consociational democracy seeks to stabilise democracy based on the preservation of ethno-cultural communities in divided societies. Consociational democracy proposes a grand coalition in the executive, proportionality in political, economic and public resources, autonomy regarding education and culture, and veto power on key political decisions.

Incrementalist Constitution-making Method

The incrementalist constitution-making method is an effort to prevent and postpone conflict. The goal is to avoid deepening the conflict and to deal with conflicting issues in an atmosphere of reconciliation that will be

Paradigma Değişimi

Temsili demokrasi, siyasi elitlerin sınırlı katılımına, düzenli aralıklarla yapılan seçimlerde oy verilmesine dayanan, ulusal düzeyde gerçekleşen bir karar alma sürecidir. 1990'lı yıllarda post-sosyalist ülkelerin ortaya çıkmasıyla birlikte temsili demokrasi giderek daha fazla tartışılmaya başlandı ve katılımcı yönetim yöntemleri daha yaygın hale geldi; bu da katılımın daha küçük gruplar halinde ve tüm aşamalarda gerçekleşmesini sağladı.

Temsili demokrasiye yönelik eleştiriler anayasa yapım yöntemlerine de yöneltilebilir, dolayısıyla geniş ve kapsayıcı katılımlı yeni bir yöntemin geliştirilmesinde fayda vardır. Bu bağlamda anayasanın içeriği kadar anayasa yapım süreci de önem kazanmaktadır. Kapsayıcı ve katılımcı bir yöntem, anayasanın kapsayıcı müzakereler sonucunda oluşan bir uzlaşma metni olmasını öngörmektedir.

Çoğulcu ve özgürlükçü olduğu bilinen demokrasi modelleri bile bozulma potansiyeline sahiptir. Bu modeller çoğu zaman, iç çatışmaları ve kutuplaşmayı çözecek donanıma sahip değillerdir; Westminster modelinde olduğu gibi özü, işleyişi ve sonuçları açısından çoğunluğun egemenliğine bağlıdırlar. Bu tür modeller, kutuplaşmış toplumlar için gerekli olan esneklikten yoksundur ve azınlıklar için tehlike arz eder.

Participants listening to the speaker.

Katılımcılar konuşmacıyı dinlerken.

created by the new constitution, albeit incomplete and ambiguous. This method has been used in three countries. The first example is post-independence Israel. Israeli society and politics are divided between Secular and Orthodox Jews. Orthodox Jews, who are less represented in parliament, opposed secularists with threatening language, with several acts of violence witnessable during the constitution-making process. As a result of this division, the parliament ended the constitution-making process, but the outline of the state needed to be drawn. Issues around religion were framed by certain agreements instead of the constitution. Therefore, considering the fragility of the new state in the face of its internal and external conflicts, Israel postponed addressing the issue of religion.

The founding figures of India, one of the most heterogeneous societies in the world, were trying to achieve unity. They envisioned a civil law that could unify the population. During the constitutional debates in the parliament, it was decided to include vague and ambiguous expressions. So, instead of specifying an official language, an expression such as “such and such languages can be used in official correspondence” was used. Regarding the secularisation of civil and personal law, traditionalists said that each religious population should be governed by its own rules. Considering the separation of Pakistan as temporary and with hopes of reunification, it was written in the Constitution that Muslims will be subject to their own religious rules.

Lastly, one might consider Ireland. Contradictory terms are used in the Constitution, as Irish nationalists insisted on independence. It is written that sovereignty belongs to the Irish people but also that Ireland is subject to the Crown. As legal experts, we normally see vague and contradictory statements in the constitution as a problem, but the founding figures deliberately used these statements in order to postpone the conflict. As predicted, statements of allegiance to the Crown were removed from the Constitution a few years later.

Constitution-making Methods in Turkey

With regards to Turkey's case, Erdem argued that the method followed for the 1921 constitution was, in a way, incrementalist. The founding figures of the Republic did not make clear statements about the institutional

Örneğin, 1921-1970'lerden itibaren Westminster modeli Kuzey İrlanda'da uygulandı. Sayısal çoğunluk Protestan olduğu için her seçimde sandığa Protestan çoğunluğun iradesi yansdı. Sonuç olarak, azınlık olan Katolikler toplumdaki dışlandı ve bu da iç savaşın çıkmasına sebep oldu. Çatışma olmaması için azınlıkların sisteme dahil edilmesi gerekmektedir. Yeni bir demokrasi modeli olarak, ortaklaşmacı demokrasi, bölünmüş toplumdaki etno-kültürel toplulukların korunmasına dayalı olarak demokrasiyi istikrara kavuşturmayı amaçlar. Ortaklaşmacı demokrasi, yürütmede büyük bir koalisyon, siyasi, ekonomik ve kamu kaynaklarında orantılılık, eğitim ve kültürle ilgili özerklik ve önemli siyasi kararlar üzerinde veto yetkisi öngörmektedir.

Aşamalı Anayasa Yapımı Yöntemi

Aşamalı anayasa yapma yöntemi, çatışmayı önleme ve erteleme çabasıdır. Amaç, çatışmayı derinleştirmemek ve çatışma yaratan konuları, eksik ve muğlak da olsa yeni anayasanın oluşturacağı uzlaşma ortamında ele almaktır. Bu yöntem üç ülkede kullanılmaktadır. İlk örnek, bağımsızlık sonrası İsrail'dir. İsrail toplumu ve siyaseti, laik ve Ortodoks Yahudiler arasında bölünmüş durumdadır. Parlamentoda daha az temsil edilen Ortodoks Yahudiler, laiklere tehdit edici bir dille muhalefet ettiler ve anayasa yapım sürecinde tanık olunan çeşitli şiddet eylemlerinin faili oldular. Bu bölünme sonucunda parlamento anayasa yapım sürecini sonlandırdı, ancak bir yandan da devletin taslağının oluşturulması gerekiyordu. Dinle ilgili meseleler, anayasa yerine belirli anlaşmalarla çerçeveselendi. Dolayısıyla İsrail, yeni devletin iç ve dış çatışmalar karşısındaki kırılabilirliğini göz önünde bulundurarak din konusunu ele almayı erteledi.

Dünyanın en heterojen toplumlarından biri olan Hindistan'ın kurucuları ülkede birlik sağlamaya çalışıyorlardı. Halkı birleştirebilecek bir medeni kanun tasavvur ettiler. Parlamentodaki anayasa tartışmaları sırasında muğlak ifadelerle yer verilmesinde karar kılındı. Bu nedenle resmi dil belirtmek yerine “resmi yazışmalarda şu ve şu diller kullanılabilir” gibi bir ifade kullanılmıştır. Medeni ve kişisel hukukun laikleştirilmesiyle ilgili olarak, gelenekçiler her dini grubun kendi kurallarına göre yönetilmesi gerektiğini söylediler. Pakistan'ın ayrılmasının geçici

Speaker Prof
Dr Fazıl Hüsnü
Erdem discussing
his paper with
participants.

Konuşmacı Prof
Dr Fazıl Hüsnü
Erdem makalesini
katılımcılarla
tartışırken.

structure of the state, and the constitution did not contain strict statements, leaving it open to interpretation. However, the following 1924, 1961 and 1982 constitutions were not based on democratic consensus. The constitution of 1982 was drawn up entirely by the constituent assembly appointed by the generals who carried out the 1980 military coup. As a result, a constitution based on democratic consensus could not be made in the history of Turkey.

2007 and 2011-2013 were very important years for constitution-making. Almost every issue regarding a new constitution was discussed in public, civil society was involved in the process and numerous conferences were held. Everything that needed to be done about the constitution was done and society was mobilised. However, a consensus could not be reached, not only on issues of conflict but even about the institutional structure of the state. Turkish society is severed along three axes: (1) religious and secular, (2) Sunnis and Alevites, (3) Turks and Kurds. This division is clearly demonstrated in studies aimed at measuring the extent of this polarisation. Although the polarisation is not as deep as it is in the examples of Iraq and Syria, it is nevertheless significant and reflected in politics.

olduğu düşüncesi ve yeniden birleşme ümidi ile Müslümanların kendi dini kurallarına tabi olacağı anayasada kayda geçti.

Son olarak İrlanda'yı ele alalım. İrlandalı milliyetçiler bağımsızlık konusunda ısrar ettikleri için Anayasa'da çelişkili ifadeler kullanılıyor. Egemenliğin İrlanda halkına ait olduğu, ancak İrlanda'nın da Kraliyete tabi olduğu yazılmıştır. Hukukçular olarak normalde anayasada yer alan muğlak ve çelişkili ifadeleri bir sorun olarak görüyoruz ancak kurucu isimler bu açıklamaları kasıtlı olarak çatışmayı ertelemek için kullandılar. Tahmin edildiği gibi, Kraliyete bağlılık ifadeleri birkaç yıl sonra Anayasa'dan çıkarıldı.

Türkiye'de Anayasa Yapımı Yöntemleri

Erdem, Türkiye örneğinde 1921 anayasası için izlenen yöntemin bir bakıma aşamalı olduğunu savundu. Cumhuriyetin kurucuları, devletin kurumsal yapısı hakkında net açıklamalar yapmamış, anayasa da katı ifadeler içermediğinden yoruma açık bırakmıştır. Ancak sonraki 1924, 1961 ve 1982 anayasaları demokratik uzlaşmaya dayanmamıştır. 1982 Anayasası, tamamıyla 1980 askeri darbesini yapan generaller tarafından atanan kurucu meclis tarafından hazırlanmıştır. Sonuç olarak, Türkiye tarihinde demokratik uzlaşmaya dayalı bir anayasa yapılamamıştır.

2007 ve 2011-2013, anayasa yapımı için çok önemli yıllar oldu. Yeni anayasa ile ilgili hemen her konu kamuoyunda tartışıldı, sivil toplum sürecine dahil edildi ve çok sayıda konferans düzenlendi. Anayasa konusunda yapılması gereken her şey yapıldı ve toplum seferber edildi. Ancak sadece çatışma konularında değil, devletin kurumsal yapısı konusunda da bir uzlaşmaya varılamamıştır. Türk toplumu üç eksende bölünmüştür: (1) dindar ve laik, (2) Sünniler ve Aleviler, (3) Türkler ve Kürtler. Bölünme, bu kutuplaşmanın boyutunu ölçmeyi amaçlayan çalışmalarda açıkça gösterilmiştir. Kutuplaşma Irak ve Suriye örneklerinde olduğu kadar derin olmasa da yine de önemli ve siyasete yansımış durumdadır. Bu eksenlerin her birinin kendi siyasi partileri, STK'ları ve medya kuruluşları vardır. Bu ayrışmalar bazı konularda bir sessizlik sarmalının yanı sıra yankı odalarının oluşmasına da neden olur. Türkiye'de siyasi kutuplaşma etno-kültürel bölünmenin çok öte-

Participants
presenting
their
workshop
discussions.

Çalıştay
tartışmalarını
aktaran
katılımcılar.

Each of these axes has its own political parties, NGOs and media organisations. It causes the formation of echo chambers as well as a spiral of silence on certain subjects. Political polarisation goes far beyond ethno-cultural division in Turkey. Political actors use marginalising and divisive language in order to fortify their bases. As a result, politics deepens such polarisation in society.

In conclusion, Erdem argued that in the current situation in Turkey, firstly, there is a need to aspire to have a or go back to the mediocre standard of democracy and freedoms, to be able to discuss a new constitution. Contentious issues such as citizenship and autonomy of regions should not be discussed for now. These issues can be addressed and continue to be discussed in ordinary legislative processes in the long term, at later stages.

The full version of Erdem's article titled *Incrementalist Constitution-Making in Polarised Societies: The Turkish Case* can be found in DPI's research titled *Constitution-making and Conflict Resolution in Turkey*, published in January 2022.

sine geçiyor. Siyasi aktörler, tabanlarını güçlendirmek için ötekileştireci ve bölücü bir dil kullanıyorlar. Sonuç olarak siyaset toplumdaki bu tür kutuplaşmaları derinleştiriyor.

Sonuç olarak Erdem, Türkiye'deki mevcut durumda, yeni bir anayasa tartışabilmek için öncelikle demokrasi ve özgürlükler konusunda asgari bir standarda erişmeyi veya geri dönmeyi arzulamak gerektiğini savundu. Vatandaşlık, bölgelerin özerkliği gibi tartışmalı konular şimdilik ele alınmamalı. Bu konular, uzun vadede, sonraki aşamalarda olağan yasama süreçlerinde ele alınabilir ve tartışılmaya devam edilebilir.

Erdem'in Kutuplaşmış Toplumlarda Aşamalı Anayasa Yapımı: Türkiye Örneği başlıklı makalesinin tam sürümü, DPI'nın Ocak 2022'de yayınlanan Türkiye'de Anayasa Yapımı ve Çatışma Çözümü başlıklı araştırmasında yer alıyor.

DISCUSSION SESSIONS I: Searching for a New Constitution in Turkey from Past to Present: Drafts, Suggestions and Objections

Moderation by Dr Vahap Coşkun

The first discussion session, moderated by Dr Vahap Coşkun, focused on previous attempts to change the constitution, the methods that were used, as well as the content of the drafts. Participants argued that the 1982 constitution, which was written by the military coup regime and of which the amended version is still in effect today, is a backward and undemocratic constitution in its original form, containing many articles that go against democratic principles.

It is possible to say that after 1995, a somewhat incrementalist method was applied in Turkey. The original constitution was amended piece by piece, as it was not possible to change it altogether. In 2001 and 2010 there were significant amendments, corrections in the field of human rights. During those discussions, issues that were never discussed in Turkey before were being discussed: e.g., everything from the Kurdish issue to women's and LGBT rights, the concepts of identity, citizenship, and nature. These changes, however, did not address anything about the state structure. Regulating the state was always taboo in Turkey. As soon as the issue of state structure was introduced to the debate, things got heated. It was easier to achieve consensus on rights and freedoms. That being said, one of the issues that could not find its place in these constitutional amendments was the Kurdish issue. No new regulations were either made for the Alevites, and neither side was satisfied regarding the issue of secularism.

Another aspect of these changes is that they did not address the issue of 'the essence of the constitution.' The essence of the 1982 constitution is based on centralisation and limitation, formed on containing society. This

BİRİNCİ TARTIŞMA OTURUMU Türkiye'de Geçmişten Geleceğe Yeni Bir Anayasa Arayışı: Taslaklar, Öneriler ve İtirazlar

Moderatör: Dr. Vahap Coşkun

Dr. Vahap Coşkun'un moderatörlüğünde gerçekleştirilen ilk tartışma oturumunda, daha önceki anayasa değişikliği girişimleri, kullanılan yöntemler ve taslakların içeriği üzerinde durulmuştur. Katılımcılar, askeri darbe rejimi tarafından kaleme alınan ve değiştirilmiş hali bugün de yürürlükte olan 1982 Anayasası'nın, demokratik ilkelere aykırı birçok madde içeren, esas haliyle gerici ve anti-demokratik bir anayasa olduğunu öne sürdü.

1995'ten sonra Türkiye'de kısmen aşamalı bir yöntemin uygulandığını söylemek mümkündür. Esas anayasa, tamamen değiştirilmesi müm-

Participant during the discussion session.

Tartışma oturumu esnasında katılımcılar.

Participants
during the
discussion
session.

*Tartışma
oturumu
esnasında
katılımcılar.*

understanding continues to live in Turkish society and politics. In 1950, there was a switch to the multiparty system, but this was not followed by any progress on pluralism or participatory democracy. There is no such general understanding in politics or in society. Rights are often considered on a personal basis, as opposed to the consideration of rights of others. In this sense, there is a need for dialogue and rapprochement in society.

Any constitution-making method that can challenge this 'essence' should be seriously deliberated. The incrementalist method can present opportunities but also has its problems such as not being able to reach a final and complete result. If some essential issues are not addressed during the constitution-making process, there is a risk that the method might backfire. Another method is accommodation, an understanding of a constitution that invites and gives space to different segments of the society. Some things can be overcome by creating this kind of a positive framework, a change in rhetoric.

One of the shortcomings of previous attempts to change the constitution was the exclusion of the civil society and academia from the process, especially constitutional law specialists. There could have been a constituent assembly including members from civil society, academia, and politicians. Subsequently, a draft constitution could have been put to a referendum. However, this was not the case. This made it easier for politicians with their own political agendas and ambitions to jeopardise the process.

kün olmadığı için parça parça değiştirildi. 2001 ve 2010 yıllarında insan hakları alanında önemli değişiklikler, düzeltmeler yapıldı. Bu tartışmalarda Türkiye'de daha önce hiç konuşulmayan konular konuşuluyordu; Kürt sorunundan kadın ve LGBT haklarına, kimlik, vatandaşlık ve doğa kavramlarına kadar her şey ele alındı. Ancak bu değişiklikler devlet yapısıyla ilgili hiçbir şeye temas etmiyordu. Devleti düzenlemek Türkiye'de her zaman tabuydu. Devletin yapısı konusu tartışmaya açılır açılmaz ortalık kızıştı. Hak ve özgürlükler konusunda fikir birliğine varmak daha kolaydı. Bu anayasa değişikliklerinde yer bulamayan konulardan biri de Kürt sorunu olmuştur. Aleviler için yeni bir düzenleme de yapılmadı ve laiklik konusunda iki taraf da tatmin olmadı.

Bu değişikliklerin bir başka yönü de 'anayasanın özü' meselesini ele almamış olmalarıdır. 1982 Anayasası'nın özü, merkezileşme ve sınırlamaya dayalı, toplumu kuşatmak üzerine kuruludur. Bu anlayış Türk toplumu ve siyasetinde yaşamaya devam etmektedir. 1950'de çok partili sisteme geçildi, ancak çoğulculuk veya katılımcı demokrasi konusunda herhangi bir ilerleme olmadı. Siyasette de toplumda da böyle bir genel anlayış yok. Haklar, başkalarının haklarının dikkate alınması ve saygı gösterilmesi bağlamında değil, genellikle kişisel olarak algılanıyor. Bu anlamda toplumda diyalog ve yakınlaşmaya ihtiyaç var.

Bu 'öz'e meydan okuyabilecek herhangi bir anayasa yapım yöntemi ciddi olarak tartışılmalıdır. Aşamalı yöntem, fırsatlar sunabileceği gibi, nihai ve eksiksiz bir sonuca ulaşamama gibi sorunları da beraberinde getirmektedir. Anayasa yapım sürecinde bazı temel konulara değinilmezse, yöntemin geri tepme riski vardır. Diğer bir yöntem ise, toplumun farklı kesimlerini davet eden ve onlara alan açan bir anayasa anlayışı olan uzlaştırmadır. Bu tür olumlu bir çerçeve ile söylemde bir değişiklik yaratarak bazı şeylerin üstesinden gelinebilir.

Daha önceki anayasa değişikliği girişimlerinin eksikliklerinden biri, sivil toplum ve akademinin, özellikle anayasa hukuku uzmanlarının süreçten dışlanmasıydı. Sivil toplumdaki, akademiden ve politikacılardan oluşan bir kurucu meclis olabilirdi. Daha sonra, bir anayasa taslağı referanduma sunulabilirdi. Ancak durum böyle olmadı. Bu da, kendi siyasi gündemleri ve emelleri olan politikacıların süreci tehlikeye atmasını kolaylaştırdı.

Participants also discussed the need to write a new, democratic, and civil constitution from scratch, instead of amending the 1982 constitution due to the above-mentioned issue of 'essence of the constitution.' It was noted that this task is extremely challenging since constitutions are legal texts that aim to address all the issues in a given country while inholding the possibility of potentially deepening existing or causing new issues. In this sense, the constitutional amendments which were done during AK Party rule were very significant, creating a pool of knowledge for future attempts.

DISCUSSION SESSIONS II: A New Constitution in Turkey: Opportunity or Obstacle?

Moderation by Prof Dr Sevtap Yokuş

The second discussion session, moderated by Prof Dr Sevtap Yokuş, focused on the possibility of a new constitution in Turkey, under current circumstances, by discussing opportunities and challenges. Additionally, the discussion concentrated on what would be the appropriate method of constitution-making in Turkey. Participants debated whether it was the right time to discuss a new constitution in Turkey, highlighting that Turkey was at an important turning point, both politically and economically with unresolved problems and red lines such as the Kurdish issue. With politics and society fragmented, supplementary to upcoming elections, some might consider the environment inadequate for starting conversations regarding a new constitution as it might unintentionally increase divisions and issues.

It was also noted that in the current climate, it is not numerically possible to make a new constitution. Considering that a constitution could not even be made during the resolution process when the social and political climate was at its best, it is not possible to make a radical constitution in present conditions. According to the opposition, the best thing that

1982 Anayasası'nın yukarıda bahsedilen 'anayasanın özü' meselesi nedeniyle değiştirilmesi yerine sıfırdan yeni, demokratik ve medeni bir anayasa yapılmasının gerekliliği de tartışıldı. Bunun zor bir görev olduğu, zira anayasaların belirli bir ülkedeki tüm sorunları ele almayı amaçlayan ve potansiyel olarak mevcut sorunları derinleştirme veya yeni sorunlara yol açma olasılığını içeren yasal metinler olduğu ifade edildi. Bu anlamda AK Parti döneminde yapılan anayasa değişiklikleri çok önemliydi ve bundan sonraki girişimler için bir bilgi havuzu oluşturdu.

İKİNCİ TARTIŞMA OTURUMU Türkiye'de Yeni Bir Anayasa: Fırsat mı, Engel mi?

Moderatör: Prof. Dr. Sevtap Yokuş

Moderatörlüğünü Prof. Dr. Sevtap Yokuş'un yaptığı ikinci tartışma oturumunda, fırsatlar ve zorluklar tartışılarak Türkiye'de mevcut koşullar altında yeni bir anayasa olasılığına odaklanıldı. Bunun yanı sıra tartışma, Türkiye'de anayasa yapımının uygun yönteminin ne olabileceği üzerinde yoğunlaştı. Katılımcılar, Türkiye'de yeni bir anayasayı tartışmak için doğru bir zaman olup olmadığını tartışarak, Türkiye'nin Kürt sorunu gibi çözülmemiş sorunlar ve kırmızı çizgilerle hem siyasi hem de ekonomik açıdan önemli bir dönüm noktasında olduğunu vurguladı. Yaklaşan seçimlere ek olarak parçalanmış siyaset ve toplum da göz önünde bulundurulduğunda, istenmeden de olsa bölünmeleri ve sorunları artırabileceğinden, kimileri yeni bir anayasa ile ilgili konuşmaları başlatmak için ortamı uygunsuz bulabilir.

Mevcut iklimde yeni bir anayasa yapmanın sayısal olarak mümkün olmadığına da dikkat çekildi. Toplumsal ve siyasi iklimin en elverişli olduğu çözüm sürecinde bile yapılamadığı düşünülürse, günümüz koşullarında radikal bir anayasa yapmak mümkün değildir. Muhalefete göre mevcut başkanlık sisteminden çıkabilecek en iyi şey, parlamen-

Participants
listening the
discussion.

Tartışmayı
dinleyen
katılımcılar.

can come out of the current presidential system is that it can possibly soften the polarization by bringing people together around the aim of bringing back the parliamentary system; recent research confirms this. This is also why the six-party alliance gathers around the aim of going back to a 'strengthened parliamentary system,' making the upcoming presidential election as 'all-or-nothing' election, forcing opposition parties to form alliances. Although it is significant that the six-party alliance gives the appearance of an alliance, it is not enough on its own. It is not possible to foresee how far an opposition that is united in the goal of changing the regime and bringing a renewed parliamentary system could achieve its goals.

Participants mostly agreed that, currently, there is a reality where a new constitution-making process is not possible. However, it was also noted that constitutions are not magic formulas. The constitutional practice is equally, or even more important than the constitution itself. Constitutions are critical as they express a consensus symbolically. However, political actors can do good things even with the worst constitution, and they can do bad things with a seemingly good constitution in force. The constitution and law-making have become romanticised in Turkey. Currently, one of the biggest problems is that the government wants the judiciary to be dependant. The judiciary works as an instrument of the state and since judicial practice is dependent on politics, politics gains legitimacy over

ter sistemi geri getirme hedefi etrafında insanları bir araya getirerek kutuplaşmayı azaltmak; yapılan son araştırmalar bunu doğruluyor. Bu nedenle altılı ittifak, yaklaşan cumhurbaşkanlığı seçimini "ya hep ya hiç" seçimi yaparak, muhalefet partilerini ittifak kurmaya zorlayarak "güçlendirilmiş parlamenter sisteme" geri dönme hedefi etrafında toplanıyor. Altılı ittifakın şeklen bir ittifak olması önemli olsa da tek başına yeterli değildir. Rejimi değiştirme ve yeni bir parlamenter sistem getirme hedefinde birleşmiş bir muhalefetin hedeflerine ne kadar ulaşabileceğini öngörmek mümkün değildir.

Katılımcılar çoğunlukla şu anda yeni bir anayasa yapım sürecinin mümkün olmadığı konusunda hemfikirler. Ancak anayasaların sihirli formüller olmadığına da dikkat çekildi. Anayasal uygulama, anayasanın kendisiyle eşit, hatta ondan daha önemlidir. Anayasa, bir mutabakatı sembolik olarak ifade ettiği için önemlidir. Ancak siyasi aktörler en kötü anayasayla bile iyi şeyler yapabilirler ve yürürlükte olan görünüşte iyi bir anayasa ile kötü şeyler yapabilirler. Türkiye'de anayasa ve kanun yapma romantikleştirildi. Şu anda en büyük sorunlardan biri hükümetin yargının kendisine bağımlı olmasını istemesi. Şu anki koşullarda yargı devletin bir aracı olarak işliyor, ve yargı siyasete bağlı olduğundan siyaset yargı üzerinde meşruiyet kazanarak yargıyı hükümet nezdinde bir araç haline getiriyor. Eğer durum böyle olmasaydı, eldeki sorunların çoğu potansiyel olarak çözülebilirdi. Dolayısıyla siyaset geliştikçe yargının işleyişi de düzelecektir.

Bir katılımcı, her anayasal tartışmanın aynı zamanda sosyolojik bir tartışmayı da beslediğinden bahsetti. Çözüm sürecinde yeni bir anayasanın yapılabileceği bir dönem vardı. Bugün Türkiye siyasi rejimini tartışıyor ve bu tartışmaların çoğu anayasaya atıfta bulunuyor. Bugün Türk siyasetinde iki büyük paradoks var, biri siyasi rejimin doğası, yani anayasal mesele. Bu, iki uç arasında seyreyleyen bir paradokstur: demokratik siyaset ve "kişilik" siyaseti. Bu paradoks muhalefet içinde de var. Bu çözülemese, mevcut sorunlara çözüm bulmak zor olacaktır. Türk siyasetindeki ikinci paradoks Kürt meselesidir. Kürt hareketini siyasi arenadan dışlamaya çalışan bir hükümet ve muhalefet var. Kürt meselesi o kadar belirleyici ki, Türk siyaseti Kürtleri dışlarsa, Türkiye'de demokrasiyi sağlamak zor olacaktır.

Katılımcılar, Türkiye'deki demokratikleşme meselesinin Kürt meselesinden ayrı bir tartışma olup olamayacağını tartıştı. Bazı katılımcı-

the judiciary, and the judiciary has become a tool of the government. If this was not the case, many of the issues at hand would have potentially been resolved. Thus, as and when politics improve, so will with functioning of the judiciary.

One participant talked about how every constitutional debate also fosters a sociological debate. During the resolution process, there was a period during which a new constitution could be constructed. Today, Turkey is discussing its political regime and most of these discussions refer to the constitution. There are two great paradoxes in Turkish politics today, one is about the nature of the political regime, namely constitutional. This is a paradox between the two extremes: democratic politics and politics of “personality”. This paradox also exists within the opposition. If this cannot be resolved, it will be difficult to find solutions to the current problems. The second paradox in Turkish politics is the Kurdish issue. There is a government and opposition that try to exclude the Kurdish movement from the political arena. The Kurdish issue is so decisive that if Turkish politics exclude the Kurds, democracy will be hard to achieve in Turkey.

Participants discussed whether the issue of democratisation in Turkey could be a discussion separated from the Kurdish issue. While some participants argued that Turkey first needs to restore basic democratic values and internalise the principles of democracy before delving into a delicate and polarising topic such as the Kurdish issue, others argued that the matter of democratisation and the Kurdish issue could not be separated, that they need to be addressed simultaneously. These participants also argued that the Kurdish issue is such a key matter that addressing the Kurdish issue would have a democratising effect in the country in general.

Democratisation First, Kurdish Issue Second

Supporters of the idea that there is first a need to normalise politics and restore basic democratic values before moving on to topics such as the Kurdish issue argued that on its own, the six-party alliance, without HDP, is already a very challenging task. Currently, the important thing is whether these parties can move forward and be accepting of their differences. Establishing a political alliance based on principles, that goes

lar Kürt meselesi gibi hassas ve kutuplaştırıcı bir konuya girmeden önce Türkiye'nin temel demokratik değerleri yeniden tesis etmesi ve demokrasi ilkelerini içselleştirmesi gerektiğini savunurken, diğerleri demokratikleşme meselesi ile Kürt meselesinin birbirinden ayıramayacağını, eş zamanlı olarak ele alınmaları gerektiğini öne sürdü. İkinci gruptaki katılımcılar ayrıca Kürt sorununun çok önemli bir konu olduğunu ve dolayısıyla Kürt sorununun ele alınmasının ülkede genel olarak demokratikleştirici bir etki yaratacağını savundular.

Önce Demokratikleşme, Sonra Kürt Meselesi

Kürt sorunu gibi konulara geçmeden önce siyaseti normalleştirmenin ve temel demokratik değerleri yeniden tesis etmenin gerekli olduğu fikrini destekleyenler, HDP'siz altılı ittifakı sürdürmenin başı başına çok zorlu bir görev olduğunu savundular. Şu anda önemli olan, bu partilerin birlikte ilerleyip ilerlemeyecekleri ve farklılıklarını kabul edip etmeyecekleridir. “Güçlendirilmiş bir parlamenter sistem” vaa-

Participants
listening the
discussion.

*Tartışmayı
dinleyen
katılımcılar.*

beyond the promise of a 'strengthened parliamentary system' is very difficult because all the parties differ on very basic issues. There is also an opposition that is constantly demonised in the eyes of the society by mainstream media and government officials. Fixating on the absence of HDP in the six-party alliance overshadows the essence of the matter, the real challenge in hand. CHP Leader Kemal Kılıçdaroğlu is talking about a nationwide reconciliation ('helalleşme'), but first he will have to convince his own voting base. One participant said that the six-party alliance should be perceived as an attempt to restore the mediocre level as it was mentioned during the presentation. Further ideals and goals are valuable, but right now the reality is far from it. This is mainly because there is not a culture of democracy in Turkey. As long as society does not have democratic awareness, it will be challenging to achieve a desirable result regarding the Kurdish issue, respecting the democratic rights of every individual including Kurdish citizens. The participant said that this is also why the focus on the absence of HDP in the six-party alliance is potentially distracting. The real challenge will not change whether HDP is around the table or not. However, it should be noted that it is not possible to tackle the Kurdish issue without HDP. This does not mean that the ways in which fundamental rights and freedoms will be guaranteed must be discussed even without the presence of HDP. It does not matter whether HDP is present or not when there are parties at the table that do not see them as equals. This is a reality that should not be ignored. There are serious problems at the level of agreeing on basic democratic values. There is no consensus on these principles at the opposition side either. There is a need to develop a political culture that respects these principles and protects human dignity.

Democratisation and Kurdish Issue

Proponents of this perspective, participants who think that attempts in democratisation cannot be separated from addressing the Kurdish issue argued that any table that will be established without taking HDP and its voters into account will be a sterile table and will not bring about real change. While it is becoming increasingly clear that HDP's voters will have the potential to decide who will win the upcoming presidential elections, there is a political structure that wishes to exclude HDP from the

dinin ötesinde, ilkelere dayalı bir siyasi ittifak kurmak çok zor çünkü mevcut partiler çok temel konularda farklılıklara sahip. Bir de ana akım medya ve hükümet yetkilileri tarafından toplumun gözünde sürekli şeytanlaştırılan bir muhalefet var. Altılı ittifakta HDP'nin yokluğuna kafa yormak, meselenin özüne, asıl zorluğa gölge düşürüyor. CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, ülke çapında bir helalleşmeden bahsediyor ama önce kendi seçmen tabanını ikna etmesi gerekecek. Bir katılımcı, sunum sırasında bahsedildiği gibi altılı ittifakın asgari düzeyi geri getirme girişimi olarak algılanması gerektiğini söyledi. Diğer idealler ve hedefler değerlidir, ancak şu anda gerçek bundan çok uzaktır. Bunun temel nedeni Türkiye'de demokrasi kültürünün olmamasıdır. Toplumun demokratik bilinci olmadığı sürece, Kürt vatandaşlar da dahil olmak üzere her bireyin demokratik haklarına saygı duyarak Kürt meselesinde arzu edilen bir sonuca ulaşmak zor olacaktır. Katılımcı, altılı ittifakta HDP'nin yokluğuna odaklanmanın da bu yüzden potansiyel olarak dikkat dağıtıcı olduğunu söyledi. HDP masada olsun ya da olmasın asıl zorluk değişmeyecek. Ancak şunu da belirtmek gerekir ki Kürt sorununu HDP'siz çözmek mümkün değildir. Bu, temel hak ve özgürlüklerin nasıl güvence altına alınacağını HDP olmadan tartışılması gerektiği anlamına gelmez. Masada onları eşit görmeyen partiler varken HDP'nin olup olmamasının bir önemi yok. Bu göz ardı edilmemesi gereken bir gerçektir. Temel demokratik değerler üzerinde anlaşma düzeyinde ciddi sorunlar var. Muhalefet tarafında da bu ilkeler üzerinde bir fikir birliği yok. Bu ilkelere saygı duyan ve insan onurunu koruyan bir siyasi kültür geliştirmeye ihtiyaç vardır.

Demokratikleşme ve Kürt Meselesi

Demokratikleşme girişimlerinin Kürt meselesini ele almaktan ayrı tutulamayacağını düşünen katılımcılar, HDP ve seçmeni dikkate alınmadan kurulacak hiçbir masanın ortaya bir şey koyamayacağını ve gerçek bir değişim getirmeyeceğini savundu. HDP seçmeninin yaklaşan cumhurbaşkanlığı seçimlerini kimin kazanacağına karar verme potansiyeline sahip olacağı giderek netleşirken, HDP'yi siyasi arenadan dışlamak isteyen bir siyasi yapı var. Hem hükümet bloğunun hem de muhalefet partilerinin HDP'yi görmezden gelme stratejisi büyük ihtimalle bir çıkmaza yol açacaktır.

political arena. Both the government bloc's and the opposition parties' strategy of ignoring HDP will most likely lead to a deadlock.

The discussion highlighted that HDP is under pressure from various angles. While there is an ongoing party dissolution case against the HDP, the party is not even acknowledged as a subject in the parliament. HDP being associated with illegal practices is a method that the government consciously follows in order to delegitimise the resolution process and stigmatise the party. Many HDP officials who took part in the resolution process are in prison. Their actions have been criminalised. There are many obstacles that prevent the party from exercising their democratic right to assembly and to demonstrate. There are at least 5 police vehicles waiting in front of each of the provincial buildings and offices. These circumstances create a reactionary sentiment from HDP's base, a sense of fear that eventually evolves into resentment and anger. Many participants noted that politics without Kurds is just not viable. A new constitution cannot be reached by leaving a quarter of the society out of politics, who are primarily represented by HDP.

One participant said that it was remarkable that the opposition continues to act within the limits drawn by the government. The government creates an atmosphere of fear around the Kurds and the opposition cannot bring itself to cross the borders drawn by those in power. If the government were to change their position, allying with the Kurds, they will be better positioned than the opposition. The opposition must take this into consideration and be more courageous. It was said that the discussion around the absence of HDP from the alliance overshadows the essence of the matter, but according to the participant, this really is the essence of the matter; the will of the people represented by HDP is being ignored. If the matter in hand is about politics between equals, having HDP at the table is not a procedural detail, it is the essence of the matter. Turkey cannot be democratised until the Kurdish issue is resolved. Citizens in Istanbul and other western cities cannot claim that they are free while a significant portion of the society lack fundamental rights and freedoms and are oppressed for speaking in their own language. Democratic culture and consciousness are absent from our society because the Kurdish issue is not talked about. With this politics and atmosphere, neither the government nor the opposition will win.

Participants
engaging in
discussion.

*Tartışma
esnasında
katılımcılar.*

Tartışmada HDP'nin çeşitli açılardan baskı altında olduğu vurgulandı. HDP hakkında devam eden bir parti kapatma davası varken, parti mecliste özne olarak bile kabul edilmiyor. HDP'nin yasadışı uygulamalarla ilişkilendirilmesi, iktidarın çözüm sürecini gayri meşrulaştırmak ve partiyi damgalamak için bilinçli olarak izlediği bir yöntemdir. Çözüm sürecinde yer alan birçok HDP yetkilisi cezaevinde. Eylemleri suç sayıldı. Partinin demokratik toplanma ve gösteri yapma hakkını kullanmasının önünde birçok engel var. Her il binası ve ofisinin önünde bekleyen en az 5 polis aracı bulunuyor. Bu koşullar, HDP tabanında tepkisel bir duygu, nihayetinde kin ve öfkeye dönüşen bir korku duygusu yaratıyor. Pek çok katılımcı, Kürtler olmadan siyasetin mümkün olmadığını belirtti. HDP'nin temsil ettiği toplumun dörtte birini siyasetin dışında bırakarak yeni bir anayasaya varılamaz.

Bir katılımcı, muhalefetin hükümetin çizdiği sınırlar içinde hareket etmeye devam etmesinin dikkat çekici olduğunu söyledi. Hükümet Kürtlerin etrafında bir korku atmosferi yaratıyor ve muhalefet iktidarın

Furthermore, a participant raised the point that arguments pertaining to notion that the Kurish issue is a sensitive and controversial matter, so should be postponed, lacks credibility. They cited the past solution process, noting that public support eventually reached 70%. One can thus infer that with political will, individuals are open-minded to change. Currently, political discourse is established from an opposite place, and therefore society is more reactionary.

Method of Constitution-Making

Participants discussed the best constitution-making process for Turkey. While some participants argued that an incrementalist method would be more suitable, others argued that it risked not addressing the fundamental issues at hand, and therefore was bound to fail. Participants who were in favour of the incrementalist approach asserted that focusing on trying to make everything perfect during the constitution-making process might have a counter effect. The priority should be to soften the climate and improve administrative practice. Participants who were not in favour of an incrementalist approach argued that Turkey, in a way, already tried the incrementalist approach via the 2001 and 2010 amendments. However, these failed to address the root issues, were not followed by more substantial changes, and fell short of guaranteeing the fundamental rights and freedoms of all citizens. They believe that this is also why the Kurdish issue cannot be addressed separately from the issue of democratisation and constitution-making.

Participants listening the discussion.

Tartışmayı dinleyen katılımcılar.

çizdiği sınırları bir türlü geçemiyor. Hükümet Kürtlerle ittifak yaparak pozisyonunu değiştirirse muhalefetten daha iyi konumlanacak. Muhalefet bunu dikkate almalı ve daha cesur olmalı. Kimileri HDP'nin ittifakta yer almaması tartışmasının meselenin özünü gölgelediği söyledi ama katılımcıya göre işin aslı bu; HDP'nin temsil ettiği halkın iradesi yok sayılıyor. Söz konusu olan eşitler arası siyaset ise, HDP'nin masada olması usule ilişkin bir detay değil, meselenin özüdür. Kürt sorunu çözülmeden Türkiye demokratikleştirilemez. İstanbul ve diğer batı şehirlerindeki vatandaşlar, toplumun önemli bir bölümü temel hak ve özgürlüklerden yoksunken ve kendi dillerinde konuştukları için baskı altındayken özgür olduklarını iddia edemezler. Kürt meselesi konuşulmadığı için toplumumuzda demokratik kültür ve bilinç yok. Bu siyaset ve atmosferle ne iktidar ne de muhalefet kazanacak.

Başka bir katılımcı, Kürt meselesinin hassas ve tartışmalı bir konu olduğu ve ertelenmesi gerektiğine ilişkin argümanların inandırıcılıktan uzak olduğunu dile getirdi. Halk desteğinin sonunda %70'e ulaştığı geçmişteki çözüm süreci anıldı. Dolayısıyla siyasi irade etkisi altında bireylerin değişime açık olduğu sonucuna varılabilir. Şu anda siyasi söylem karşı bir yerden kuruluyor ve bu nedenle toplum daha tutucu davranıyor.

Anayasa Yapımı Yöntemleri

Katılımcılar Türkiye için en iyi anayasa yapım sürecini tartıştılar. Bazı katılımcılar aşamalı bir yöntemin daha uygun olacağını savunurken, diğerleri bu yaklaşımda eldeki temel sorunları göz ardı etme riskinin olduğunu ve bu nedenle başarısız olmaya mahkûm olduğunu savundu. Aşamalı yaklaşımdan yana olan katılımcılar, anayasa yapım sürecinde her şeyi mükemmelleştirmeye çalışmanın ters etki yapabileceğini öne sürdüler. Öncelik, iklimi yumuşatmak ve idari uygulamayı iyileştirmek olmalıdır. Aşamalı bir yaklaşımdan yana olmayan katılımcılar, Türkiye'nin 2001 ve 2010 değişiklikleri ile bir bakıma zaten aşamalı yaklaşımı denediğini savundu. Ancak, bunlar temel sorunları çözmede başarısız oldu, ardından daha önemli değişiklikler gelmedi ve tüm vatandaşların temel hak ve özgürlüklerini garanti altına almakta yetersiz kaldı. İkinci gruptaki katılımcılar, Kürt meselesinin demokratikleşme

Another topic that was discussed was the matter of participation in the constitution-making process. While some participants argued that a participatory approach, 'direct democracy' might potentially fail in a country like Turkey where there is not a culture of democracy, others argued that the process should be as participatory as possible. Civil society and academia - specifically constitutional law experts - should take initiative and play a significant role, especially in explaining that the Kurdish issue is an indispensable part of Turkish democracy. Democratic masses need to be able to participate in the process outside of the parliament. Participation of women, the youth, and disadvantaged groups in the process of constitution-making is crucial. Participants also highlighted that a participatory approach could also lead the way to a greater understanding of each other's issues and therefore reconciliation.

DISCUSSION SESSIONS III: Drafting a Peace Constitution

Moderation by Dr Zeynep Ardiç

The third discussion session moderated by Dr Zeynep Ardiç focused on the possible content of a new constitution that strives for societal peace, democratic values, and reconciliation.

Participants argued that while the method of constitution-making is crucial, the philosophy behind the process and the new constitution is also very important. There would not be any problems regarding the constitution if it is made with the understanding of constitutionalism. If the constitution is made as a social contract based on fundamental rights and freedoms and the rule of law, everyone in society will find themselves in that constitution. Previous constitutions and amendments failed to address the needs of society because they lacked this understanding. Similarly, to bring about lasting change based on democratic values, there needs to be institutional change, not only a change in power.

ve anayasa yapımı meselesinden ayrı ele alınamayacağına da bu yüzden inanıyorlar.

Tartışılan bir diğer konu ise anayasa yapım sürecine katılım meselesiydi. Bazı katılımcılar, Türkiye gibi demokrasi kültürünün olmadığı bir ülkede katılımcı bir yaklaşım olan 'doğrudan demokrasi'nin başarısız olabileceğini savunurken, diğerleri sürecin olabildiğince katılımcı olması gerektiğini savundu. Sivil toplum ve akademi, özellikle anayasa hukuku uzmanları inisiyatif almalı ve özellikle Kürt meselesinin Türk demokrasisinin vazgeçilmez bir parçası olduğunu açıklamalıdır. Demokratik kitlelerin meclis dışından da sürece katılabilmeleri gerekiyor. Kadınların, gençlerin ve dezavantajlı grupların anayasa yapım sürecine katılımı çok önemlidir. Katılımcılar ayrıca, katılımcı bir yaklaşımın karşılıklı sorunların daha iyi anlaşılmasına ve dolayısıyla uzlaşmaya yol açabileceğini de vurguladılar.

ÜÇÜNCÜ TARTIŞMA OTURUMU Barış Anayasası Tasarlamak

Moderatör: Dr. Zeynep Ardiç

Dr. Zeynep Ardiç'in moderatörlüğünü yaptığı üçüncü tartışma oturumu, toplumsal barış, demokratik değerler ve uzlaşma için çalışan yeni bir anayasanın olası içeriğine odaklandı.

Katılımcılar, anayasa yapım yönteminin çok önemli olduğunu, sürecin ve yeni anayasanın arkasındaki felsefenin de çok önemli olduğunu savundular. Anayasacılık anlayışıyla yapılırsa, anayasa açısından herhangi bir sorun olmayacaktır. Anayasa, temel hak ve özgürlüklere ve hukukun üstünlüğüne dayalı bir toplum sözleşmesi olarak yapılırsa, toplumdaki herkes kendisini o anayasada bulacaktır. Daha önceki anayasalar ve değişiklikler bu anlayıştan yoksun oldukları için toplumun ihtiyaçlarına cevap veremedi. Benzer şekilde, demokratik değerlere dayalı kalıcı bir değişim meydana getirmek için, sadece iktidarda bir değişim olması yetersizdir; kurumsal bir değişim olması gerekir.

Bazı katılımcılar, yepyeni bir anayasa hazırlamanın yanlış olacağını söylediler. Bugün sürekli yeni anayasa ihtiyacı konuşuluyor ve her kesimden öneriler geliyor ama sonuç yok. Bir siyasi parti eksiksiz bir metin hazır-

Some participants said that it would be wrong to draft a brand-new and codified constitution. Today, there are continuous talks about the need for a new constitution and proposals come from everywhere but there is no result. If a political party prepares a complete and codified text, this could potentially cause divisions within the party. Therefore, a framework document, like what the six-party alliance has done so far, which expresses wishes and principles should be prepared. At this point, one of the main goals should be to prevent conflict between possible allies, because those alliance are the first step to ensure normalisation. The proposal for a strengthened parliamentary system was born out of such a consensus and it is therefore valuable. Additionally, it has support from the public. Here, it should also be noted that the six-party alliance agreed to comply with the European Convention of Human Rights.

Moreover, some participants suggested that a possible new draft constitution should avoid touching upon controversial topics such as citizenship, mother tongue and freedom of religion. This is also the case for the definition of citizenship that refers to Turkishness. One participant argued that it is clear that the Turkish in the existing constitution does not refer to an ethnic origin and therefore, there was no need to focus on this potentially polarising topic.

Other participants argued that if the aim was to create a democratic constitution that respects the rights and freedoms of all citizen issues, it necessary to talk about said controversial subjects such as citizenship, mother tongue, freedom of religion, including the Kurdish issue. Therefore, issues of a new constitution, democratisation and the Kurdish issue are indispensable and intertwined. One of the most important duties of the constitution should be to prevent and protect. While protecting every citizen, it is also important to prevent conflict from recurring. For this reason, concepts such as reconciliation and forgiveness are also crucial. Further issues that were mentioned as essential for a new constitution to address were shortcomings in the field of freedoms concerns such as the freedom of movement -since the ECHR additional protocol regarding this issue is not ratified, the right to leave the country can be limited by the Ministry of Interior, the ban on political parties and legal protec-

Participants engaging in the discussion.

Tartışma esnasında katılımcılar.

larsa, bu potansiyel olarak parti içinde bölünmelere neden olabilir. Bu nedenle altılı ittifakın bugüne kadar yaptığı gibi, istekleri ve ilkeleri ifade eden bir çerçeve belge hazırlanmalıdır. Bu noktada ana hedeflerden biri olası müttefikler arasındaki çatışmayı önlemek olmalıdır, çünkü bu ittifaklar normalleşmeyi sağlamanın ilk adımıdır. Güçlendirilmiş bir parlamenter sistem önerisi böyle bir fikir birliğinden doğmuştur ve bu nedenle değerlidir. Üstelik halktan da destek alıyor. Burada altılı ittifakın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne uymayı kabul ettiğini de belirtmek gerekir.

Ayrıca, bazı katılımcılar olası yeni bir anayasa taslağının vatandaşlık, ana dil ve din özgürlüğü gibi tartışmalı konulara temas etmekten kaçınması gerektiğini öne sürdüler. Türklüğe referans veren vatandaşlık tanımları için de ayrı durum söz konusu. Bir katılımcı, mevcut anayasadaki Türklük kavramının etnik bir kökene atıfta bulunmadığının açık olduğunu ve bu nedenle potansiyel olarak kutuplaştırıcı bu konuya odaklanmaya gerek olmadığını savundu.

Diğer katılımcılar, amaç tüm yurttaşların hak ve özgürlüklerini gözeterek demokratik bir anayasa oluşturmaksa, Kürt meselesi de dahil olmak üzere vatandaşlık, anadil, din özgürlüğü gibi tartışmalı konuların konuşulması gerektiğini savundu. Bu nedenle yeni anayasa, demokratikleşme ve Kürt sorunu konuları birbirinden ayrı düşünülemez. Anayasanın en önemli görevlerinden biri önlemek ve korumak olmalıdır. Her vatandaş korurken, çatışmaların tekrarlanmasını önlemek de önemlidir. Bu nedenle uzlaşma ve

tions for people who participated in attempts such as the Solution Process. Finally, it was again highlighted that administrative and bureaucratic changes are insufficient if they are not followed by changes in the judiciary. The judiciary needs to be independent. This is also another reason why the constitution must deal with all of the existing issues, not only with some of them.

Conclusion

DPI's roundtable meeting Incrementalist Constitution-Making in Polarised Societies: The Turkish Case was the first meeting of the series titled Constitution-making and Conflict Resolution in Turkey which aims to better understand the ways in which a possible new constitution and the constitution-making process could also potentially be a conflict resolution mechanism. The meeting that took place in Istanbul brought together an experienced constitutional law expert, Prof Fazıl Hüsnü Erdem, with a diverse group of academics, constitutional law experts, civil society representatives as well as the heads of legal affairs and human rights from political parties across the political spectrum in Turkey. The first meeting of the series focused on the incrementalist constitution-making and whether it would be an appropriate method for Turkey. While some participants agreed that postponing more controversial issues to later stages to avoid conflict could be a good strategy, others expressed that issues such as a new constitution, democratisation and the Kurdish issue were inseparable and avoiding controversial issues risked missing yet another chance to bring about real change. Participants underlined that while the 2001 and 2012 amendments to the 1982 constitution were significant developments that were initiated by the AK Party government, they failed to address some of the most fundamental and controversial issues. During the discussion sessions participants talked about different constitution-making methods, their advantages and disadvantages, as well as the content of a possible new constitution, underlying the need for democratisation in Turkey.

bağışlama gibi kavramlar da önemlidir. Yeni bir anayasanın ele alınması için elzem olarak belirtilen diğer hususlar, hareket özgürlüğü gibi özgürlükler alanındaki eksikliklerdi - bu konuya ilişkin AİHM ek protokolü onaylanmadığından, ülkeyi terk etme hakkı İçişleri Bakanlığı tarafından kısıtlanabilir; siyasi partilerin yasaklanması ve Çözüm Süreci gibi girişimlere katılan kişilere yasal koruma sağlanması yönünde de sorunlar var. Son olarak, idari ve bürokratik değişikliklerin yargıdaki değişikliklerle pekiştirilmemesi hâlinde yetersiz kalacakları bir kez daha vurgulandı. Yargı bağımsız olmalıdır. Bu aynı zamanda anayasanın neden sadece bazı sorunları değil, mevcut tüm sorunları ele alması gerektiğinin bir başka nedenidir.

Sonuç

DPI'nın *Kutuplaşmış Toplumlarda Aşamalı Anayasa Yapımı: Türkiye Örneği* başlıklı yuvarlak masa toplantısı, olası bir yeni anayasanın ve anayasa yapım sürecinin aynı zamanda nasıl çatışma çözümü mekanizması olabileceğini daha iyi anlamayı amaçlayan *Türkiye'de Anayasa Yapımı ve Uyuşmazlık Çözümü* başlıklı serinin ilk toplantısıydı. İstanbul'da gerçekleşen toplantı, deneyimli hukukçusu Prof. Fazıl Hüsnü Erdem'i çeşitli akademisyenler, anayasa hukuku uzmanları, sivil toplum temsilcileri ve siyasi partilerin hukuk işleri ve insan hakları başkanlarından oluşan bir grupla bir araya getirdi. Serinin ilk toplantısında aşamalı anayasa yapımına ve bunun Türkiye için uygun bir yöntem olup olmayacağına odaklanıldı. Bazı katılımcılar, çatışmadan kaçınmak için daha tartışmalı konuları sonraki aşamalara ertelemenin iyi bir strateji olacağı konusunda hemfikirken, diğerleri yeni anayasa, demokratikleşme ve Kürt meselesi gibi konuların ayrılmaz bir bütün olduğunu ve tartışmalı konulardan kaçınmanın gerçek değişime dair bir fırsatı elden kaçırma riskini beraberinde getirdiğini ifade etti. Katılımcılar, 1982 Anayasası'nda yapılan 2001 ve 2012 değişikliklerinin AK Parti hükümeti tarafından başlatılan önemli gelişmeler olmasına rağmen, en temel ve tartışmalı konuların bazılarını ele almadıklarını vurguladılar. Tartışma oturumlarında katılımcılar, Türkiye'de demokratikleşme ihtiyacının arka planında bulunan farklı anayasa yapım yöntemleri, bunların avantaj ve dezavantajları ve olası yeni bir anayasanın içeriği hakkında konuştular.

Group picture.

Grup fotoğrafı.

DPI will continue to organise regular meetings with the legal group to further these discussions. The event forms part of a larger series of activities planned in the context of the project: “Forging Pathways to Peace and Democracy in Turkey”, supported by the Norwegian, Irish, and Swiss governments.

DPI, bu tartışmaları ilerletmek için hukuk grubuyla düzenli toplantılar düzenlemeye devam edecektir. Etkinlik, Norveç, İrlanda ve İsviçre hükümetleri tarafından desteklenen “Türkiye’de Barış ve Demokrasiye Giden Yollar Oluşturmak” projesi kapsamında planlanan daha geniş bir etkinliğin bir parçasını oluşturuyor.

Participant List

Ali Bayramoğlu	Columnist, Political Commentator
Ayşegül Doğan	TV Journalist at Yeniden TV & DPI's COE
Fazil Hüsnü Erdem	Professor of Law at Dicle University & Member of WPC
Jean-Daniel Ruch	Ambassador of Switzerland in Turkey
Julien Thöni	Consul General, Consulate General of Switzerland in Istanbul
Kezban Hatemi	Lawyer, Member of WPC, Member of DPI's COE
Levent Korkut	Member of Medipol University Law Faculty
Meral Daniş Beştaş	HDP Group Deputy Chairperson & MP
Murat Tümay	Academic at Medeniyet University
Mustafa Yenerođlu	DEVA Party MP
Necdet İpekyüz	HDP MP
Noah Bonsey	UN Consultant on Syria Policy
Noémi Lévy-Aksu	Memory Centre - Memory and Peace Studies
Ömer Serdar	Chairman of the Parliamentary Human Rights Investigation Commission, AK Party Deputy Head of Political and Legal Affairs
Ronan Cunniffe	Deputy Head of Mission, Embassy of Ireland to Turkey
Safa Koçođlu	Lawyer, Lecturer at Istanbul Medeniyet University
Sevtao Yokuş	Lecturer of Law at İstanbul Altınbaş University
Sidar Güney	Lawyer
Tuđrul Arık	Founding Member of the Good Party
Vahap Coşkun	Professor of Law at Dicle University & Member of WPC
Zeynep Ardiç	Lecturer at Istanbul Medeniyet University
Esra Elmas	Senior Regional Strategy Analyst
Katya Paus	Programme Officer
Kerim Yıldız	DPI's CEO
Nehir Atalay	Intern
Deniz Cebe	Interpreter
Seray Okan	Interpreter

Katılımcı Listesi

Ali Bayramoğlu	Köşe yazarı, siyasi yorumcu
Ayşegül Doğan	TV Habercisi, Yeniden TV ve DPI Uzmanlar Kurulu Üyesi
Fazil Hüsnü Erdem	Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Profesörü & Akil İnsanlar Heyeti Üyesi
Jean-Daniel Ruch	İsviçre'nin Türkiye Büyükelçisi
Julien Thöni	Başkonsolos, İstanbul İsviçre Başkonsolosluluğu
Kezban Hatemi	Avukat, Akil İnsanlar Heyeti Üyesi, DPI Uzmanlar Kurulu Üyesi
Levent Korkut	Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Görevlisi
Meral Daniş Beştaş	HDP Grup Başkanvekili ve Milletvekili
Murat Tümay	Akademisyen, Medeniyet Üniversitesi
Mustafa Yenerođlu	DEVA Partisi Milletvekili
Necdet İpekyüz	HDP Milletvekili
Noah Bonsey	BM Suriye Politikaları Danışmanı
Noémi Lévy-Aksu	Hafıza Merkezi - Hafıza ve Barış Çalışmaları
Ömer Serdar	AK Parti Siyasi ve Hukuki İşler Başkan Vekili, TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Başkanı
Ronan Cunniffe	Misyon Başkan Yardımcısı, İrlanda'nın Türkiye Büyükelçiliği
Safa Koçođlu	Avukat, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Öğretim Üyesi
Sevtao Yokuş	İstanbul Altınbaş Üniversitesi Hukuk Profesörü & DPI Uzmanlar Kurulu Üyesi
Sidar Güney	Avukat
Tuđrul Arık	İYİ Parti Kurucu Üyesi
Vahap Coşkun	Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Profesörü, Akil İnsanlar Heyeti Üyesi
Zeynep Ardiç	İstanbul Medeniyet Üniversitesi Öğretim Görevlisi
Esra Elmas	Kıdemli Bölgesel Strateji Analisti
Katya Paus	Program Görevlisi
Kerim Yıldız	DPI İcra Kurulu Başkanı
Nehir Atalay	Stajyer
Deniz Cebe	Çevirmen
Seray Okan	Çevirmen

DPI Aims and Objectives

Aims and objectives of DPI include:

- To contribute to broadening bases and providing new platforms for discussion on establishing a structured public dialogue on peace and democracy building.
- To provide opportunities, in which different parties are able to draw on comparative studies, analyse and compare various mechanisms used to achieve positive results in similar cases.
- To create an atmosphere whereby different parties share knowledge, ideas, concerns, suggestions and challenges facing the development of a democratic solution in Turkey and the wider region.
- To support, and to strengthen collaboration between academics, civil society and policy-makers.
- To identify common priorities and develop innovative approaches to participate in and influence democracy-building.
- Promote and protect human rights regardless of race, colour, sex, language, religion, political persuasion or other belief or opinion.

DPI aims to foster an environment in which different parties share information, ideas, knowledge and concerns connected to the development of democratic solutions and outcomes. Our work supports the development of a pluralistic political arena capable of generating consensus and ownership over work on key issues surrounding democratic solutions at political and local levels.

We focus on providing expertise and practical frameworks to encourage stronger public debates and involvements in promoting peace and democracy building internationally. Within this context DPI aims to contribute to the establishment of a structured public dialogue on peace and democratic advancement, as well as to widen and create new existing platforms for discussions on peace and democracy building. In order to achieve this we seek to encourage an environment of inclusive, frank, structured discussions whereby different parties are in the position to openly share knowledge, concerns and suggestions for democracy building and strengthening across multiple levels.

DPI's objective throughout this process is to identify common priorities and develop innovative approaches to participate in and influence the process of finding democratic solutions. DPI also aims to support and strengthen collaboration between academics, civil society and policy-makers through its projects and output. Comparative studies of relevant situations are seen as an effective tool for ensuring that the mistakes of others are not repeated or perpetuated. Therefore we see comparative analysis of models of peace and democracy building to be central to the achievement of our aims and objectives.

Demokratik Gelişim Enstitüsü'nün Amaçları ve Hedefleri

DPI'nin amaçları ve hedefleri:

- Barışın ve demokrasinin inşası üzerine yapılandırılmış bir kamusal diyalogun oluşması için gerekli olan tartışma ortamının geliştirilmesi ve genişletilmesi.
- Farklı kesimlerin karşılaştırmalı çalışmalar vesilesiyle bir araya gelerek, farklı dünya örnekleri özelinde benzer durumlarda olumlu sonuçlar elde etmek için kullanılmış çeşitli mekanizmaları incelemesine ve analiz etmesine olanak sağlamak. Farklı kesimlerin bir araya gelerek Türkiye ve daha geniş bir coğrafyada demokratik bir çözümün geliştirilmesine yönelik bilgilerini, düşüncelerini, endişelerini, önerilerini, kaygılarını ve karşılaşılan zorlukları paylaştığı bir ortam yaratmak. Akademisyenler, sivil toplum örgütleri ve karar alıcılar arasındaki işbirliğinin desteklemek ve güçlendirmek.
- Ortak öncelikleri belirlemek ve demokrasi inşası sürecini ve sürece katılımı etkileyecek yenilikçi yaklaşımlar geliştirmek. Din, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi görüş ve inanç farkı gözetmeksizin insan haklarını teşvik etmek ve korumak.

Demokratik Gelişim Enstitüsü (DPI), Türkiye'de demokratik bir çözümün geliştirilmesi için, farklı kesimlerin bir araya gelerek bilgilerini, fikirlerini, kaygılarını ve önerilerini paylaştıkları bir ortamı teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Çalışmalarımız, demokratik çözümün sağlanması için kilit önem taşıyan konularda fikir birliğine varma ve uzlaşılan konuları sahiplenme yeteneğine sahip çoğulcu bir siyasi alanın geliştirilmesini desteklemektedir.

Kurum olarak güçlü bir kamusal tartışmayı; barışı ve demokrasiyi uluslararası düzeyde geliştirmeye yönelik katılımları teşvik etmek için uzmanlığa ve pratiğe dayalı bir bakış açısıyla hareket ediyoruz. Bu çerçevede barış ve demokratik ilerleme konusunda yapılandırılmış bir kamusal tartışmanın oluşturulmasına katkıda bulunmayı; barış ve demokrasi inşası tartışmaları için yeni platformlar yaratmayı ve mevcut platformları genişletmeyi amaçlıyoruz.

Bu amaçlara ulaşabilmenin gereği olarak, farklı kesimlerin demokrasinin inşası ve güçlendirmesi için bilgilerini, endişelerini ve önerilerini açıkça paylaşabilecekleri kapsayıcı, samimi ve yapılandırılmış tartışma ortamını çeşitli seviyelerde teşvik etmeye çalışıyoruz. DPI olarak farklı projelerimiz aracılığıyla akademi, sivil toplum ve karar alıcılar arasındaki işbirliğini desteklemeyi ve güçlendirmeyi de hedefliyoruz.

BOARD MEMBERS

YÖNETİM KURULU ÜYELERİ

KERİM YILDIZ

(Chief Executive Officer / İcra Kurulu Başkanı)

Kerim Yıldız is an expert in conflict resolution, peacebuilding, international human rights law and minority rights, having worked on numerous projects in these areas over his career. Yıldız has received a number of awards, including from the Lawyers Committee for Human Rights for his services to protect human rights and promote the rule of law in 1996, and the Sigrid Rausing Trust's Human Rights award for Leadership in Indigenous and Minority Rights in 2005. Yıldız is also a recipient of the 2011 Gruber Prize for Justice. He has also written extensively on international humanitarian law, conflict, and various human rights mechanisms.

Kerim Yıldız çatışma çözümü, barışın inşası, uluslararası insan hakları ve azınlık hakları konusunda uzman bir isimdir ve kariyeri boyunca bu alanlarda çok çeşitli projelerde çalışmıştır. Kerim Yıldız, 1996 yılında insan haklarının korunması ve hukuk kurallarının uygulanması yönündeki çabalarından ötürü İnsan Hakları İçin Avukatlar Komitesi Ödülü'ne, 2005'te Sigrid Rausing Trust Vakfı'nın Azınlık Hakları alanında Liderlik Ödülü'ne ve 2011'de ise Gruber Vakfı Uluslararası Adalet Ödülü'ne layık görülmüştür. Uluslararası insan hakları hukuku, insancıl hukuk ve azınlık hakları konularında önemli bir isim olan Yıldız, uluslararası insan hakları hukuku ve insan hakları mekanizmaları üzerine çok sayıda yazılı esere sahiptir.

NICHOLAS STEWART QC

(Chair / Yönetim Kurulu Başkanı)

Nicholas Stewart, QC, is a barrister and Deputy High Court Judge (Chancery and Queen's Bench Divisions) in the United Kingdom. He is the former Chair of the Bar Human Rights Committee of England and Wales and former President of the Union Internationale des Avocats. He has appeared at all court levels in England and Wales, before the Privy Council on appeals from Malaysia, Singapore, Hong Kong and the Bahamas, and

in the High Court of the Republic of Singapore and the European Court of Human Rights. Stewart has also been the chair of the Dialogue Advisory Group since its founding in 2008.

Tecrübeli bir hukukçu olan Nick Stewart Birleşik Krallık Yüksek Mahkemesi (Chancery and Queen's Bench Birimi) ikinci hâkimidir. Geçmişte İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komitesi Başkanlığı (Bar Human Rihts Committee of England and Wales) ve Uluslararası Avukatlar Birliği (Union Internationale des Avocats) başkanlığı görevlerinde bulunmuştur. İngiltere ve Galler'de gerçekleşen ve Malezya, Singapur, Hong Kong, Bahamalar, Singapur ve Avrupa İnsan Hakları mahkemelerinin temyiz konseylerinde görüş bildirdi. Stewart, 2008'deki kuruluşundan bu yana Diyalog Danışma Grubunun başkanlığını da yürütüyor.

PRISCILLA HAYNER

Priscilla Hayner is co-founder of the International Center for Transitional Justice and is currently on the UN Department of Political Affairs Standby Team of Mediation Experts. She is a global expert on truth commissions and transitional justice initiatives and has authored several books on these topics, including *Unspeakable Truths*, which analyses truth commissions globally. Hayner has recently engaged in the recent Colombia talks as transitional justice advisor to Norway, and in the 2008 Kenya negotiations as human rights advisor to former UN Secretary-General Kofi Annan and the United Nations-African Union mediation team. Hayner has also worked significantly in the implementation stages following a peace agreement or transition, including Sierra Leone in 1999 and South Sudan in 2015.

Geçiş Dönemi Adaleti için Uluslararası Merkez'in (International Center for Transitional Justice) kurucularından olan Priscilla Hayner, aynı zamanda BM Kıdemli Arabuluculuk Danışmanları Ekibi'ndedir. Hakikat komisyonları, geçiş dönemi adaleti inisiyatifleri ve mekanizmaları konusunda küresel bir uzman olan Hayner, hakikat komisyonlarını küresel olarak analiz eden *Unspeakable*

Truths (Konulmayan Gerçekler) da dahil olmak üzere, alanda pek çok yayına sahiptir. Hayner, yakın zamanda Kolombiya barış görüşmelerinde Norveç'in geçiş dönemi adaleti danışmanı olarak ve 2008 Kenya müzakerelerinde eski BM Genel Sekreteri Kofi Annan ve Birleşmiş Milletler-Afrika Birliği arabuluculuk ekibinin insan hakları danışmanı olarak görev yapmıştır. Hayner, 1999'da Sierra Leone ve 2015'te Güney Sudan da dahil olmak üzere birçok ülkede, barış anlaşması ve geçiş sonrası uygulamaları konularında çalışmalar yapmıştır.

ARILD HUMLEN

Arild Humlen is a lawyer and Director of the Norwegian Bar Association's Legal Committee. He is widely published within a number of jurisdictions, with emphasis on international civil law and human rights, and he has lectured at the law faculty of several universities in Norway. Humlen is the recipient of the Honor Prize of the Bar Association of Oslo for his work on the rule of law and in 2015 he was awarded the Honor Prize from the international organisation Save the Children for his efforts to strengthen the legal rights of children.

Hukukçu olan Arild Humlen aynı zamanda Norveç Barosu Hukuk Komitesi'nin direktörüdür. Uluslararası medeni hukuk ve insan hakları gibi yargı alanları üzerine çok sayıda yazısı yayınlanmış, Norveç'te bir dizi hukuk fakültesinde ders vermiştir. Oslo Barosu bünyesinde Sığınmacılık ve Göçmenlik Hukuku Davaları Çalışma Grubu başkanı olarak yaptığı çalışmalardan dolayı Oslo Barosu Onur Ödülü'ne layık görülmüştür.

JACKI MUIRHEAD

Jacki Muirhead was appointed Chambers Administrator at Devereux Chambers, London, UK, in November 2015. Her previous roles include Practice Director at FJ Cleveland LLP, Business Manager at Counsels' Chambers Limited and Deputy Advocates Clerk at the Faculty of Advocates, UK.

Şu anda Devereux Chambers isimli hukuk firmasında üst düzey yönetici olarak görev yapan Jacki Muirhead bu görevinden önce Cleveland Hukuk Firması çalışma direktörü, Counsel's Chambers Limited isimli hukukçular odasında şef katip ve Avukatlar Fakültesi'nde (Faculty of Advocates) pazarlama müdürü olarak çalışmıştır.

ANTONIA POTTER PRENTICE

Antonia Potter Prentice is currently the Director of Alliance 2015 – a global network of humanitarian and development organisations. Prentice has extensive experience on a range of humanitarian, development, peace-making and peacebuilding issues through her previous positions, including interim Senior Gender Adviser to the Joint Peace Fund for Myanmar and providing technical advice to the Office of the Special Envoy of the UN Secretary General to the Yemen peace process. Prentice has also been involved in various international organisations including UN Women, Dialogue Advisory Group, and Centre for Humanitarian Dialogue. Prentice co-founded the Athena Consortium as part of which she acts as Senior Manager on Mediation Support, Gender and Inclusion for the Crisis Management Initiative (CMI) and as Senior Adviser to the European Institute for Peace (EIP).

Antonia Potter Prentice, insani yardım kuruluşlarının ve kalkınma örgütlerinin küresel ağı olan İttifak 2015'in direktörüdür. Prentice, Myanmar için Ortak Barış Fonu'na geçici Kıdemli Cinsiyet Danışmanı ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Yemen Özel Elçisi Ofisi'ne teknik tavsiyeler vermek de dahil olmak üzere insancıl faaliyetler, kalkınma, barış yapma ve barış inşası gibi konularda sivil toplum bünyesinde 17 yıllık bir çalışma tecrübesine sahiptir. BM Kadınları, Diyalog Danışma Grubu ve İnsani Yardım Diyalogu Merkezi gibi çeşitli uluslararası örgütlerde görev yapan Prentice, kurucuları arasında yer aldığı Athena Konsorsiyomu Arabuluculuk Desteği, Toplumsal Cinsiyet ve Kaynaştırma için Kriz Yönetimi İnsiyatifinde yöneticilik ve Avrupa Barış Enstitüsü'ne (EIP) başdanışmanlık yapmaktadır.

CATHERINE WOOLLARD

Catherine Woollard is the current Secretary General for ECRE, the European Council for Refugees and Exiles, a pan-European alliance of 96 NGOs protecting and advancing the rights of refugees, asylum seekers and displaced persons. Previously she served as the Director of the Brussels Office of Independent Diplomat, and from 2008 to 2014 she was the Executive Director of the European Peacebuilding Liaison Office (EPLO) – a Brussels-based network of not-for-profit organisations working on conflict prevention and peacebuilding. She also held the positions of Director

of Policy, Communications and Comparative Learning at Conciliation Resources, Senior Programme Coordinator (South East Europe/CIS/Turkey) at Transparency International and Europe/Central Asia Programme Coordinator at Minority Rights Group International. Woollard has additionally worked as a consultant advising governments on anti-corruption and governance reform, as a lecturer in political science, teaching and researching on the EU and international politics, and for the UK civil service.

Catherine Woollard, Avrupa Mülteci ve Sürgünler Konseyi (ECRE) Genel Sekreteri'dir. ECRE, Avrupa ülkelerinin ittifakına dayalı ve uluslararası koruma alanında çalışan yaklaşık 96 sivil toplum kuruluşunun üye olduğu bir ağıdır. Geçmişte Bağımsız Diplomatlar Grubu'nun Brüksel Ofis Direktörü olarak çalışan Woollard 2008-2014 yılları arasında çatışmanın önlenmesi ve barışın inşası üzerine çalışan sivil toplum kuruluşlarının oluşturduğu bir ağ olan Avrupa Barış İnşası İrtibat Bürosu'nun direktörü olarak görev yapmıştır. Conciliation Resources'da Siyaset, İletişim ve Karşılaştırmalı Öğrenme Birimi Direktörü, Transparency International'da Güneydoğu Avrupa ve Türkiye Kıdemli Program Koordinatörü, Minority Rights Group'da Avrupa ve Orta Asya Program Koordinatörü olarak görev yapmıştır. Hükümetlere yolsuzluk konusunda danışmanlık hizmeti vermiş, akademisyen olarak Birleşik Krallık'taki kamu kurumu çalışanlarına siyaset bilimi, AB üzerine eğitim ve araştırma ve uluslararası politika alanlarında dersler vermiştir.

COUNCIL OF EXPERTS

UZMANLAR KURULU ÜYELERİ

BERTIE AHERN

Bertie Ahern is the former Taoiseach (Prime Minister) of Ireland, a position to which he was elected following numerous Ministerial appointments as well as that of Deputy Prime Minister. A defining moment of Mr Ahern's three terms in office as Taoiseach was the successful negotiation of the Good Friday Agreement in April 1998. Mr Ahern held the Presidency of the European Council in 2004, presiding over the historic enlargement of the EU to 27 member states. Since leaving Government in 2008 Mr Ahern has dedicated his time to conflict resolution and is actively involved with many groups around the world. Current roles include Co-Chair of The Inter Action Council; Member of the Clinton Global Initiative; Member of the International Group dealing with the conflict in the Basque Country; Honorary Adjunct Professor of Mediation and Conflict Intervention in NUI Maynooth; Member of the Kennedy Institute of NUI Maynooth; Member of the Institute for Cultural Diplomacy, Berlin; Member of the Varkey Gems Foundation Advisory Board; Member of Crisis Management Initiative; Member of the World Economic Forum Agenda Council on Negotiation and Conflict Resolution; Member of the IMAN Foundation; Advisor to the Legislative Leadership Institute Academy of Foreign Affairs; Senior Advisor to the International Advisory Council to the Harvard International Negotiation Programme; and Director of Co-operation Ireland.

Tecrübeli bir siyasetçi olan Bertie Ahern bir dizi bakanlık görevinden sonra İrlanda Cumhuriyeti Başbakanı olarak görev yapmıştır. Bertie Ahern'in başbakanlık yaptığı dönemdeki en belirleyici gelişme 1998 yılının Nisan ayında Hayırlı Cuma Anlaşmasıyla sonuçlanan barış görüşmesi müzakerelerinin başlatılması olmuştur. Ahern, 2004 yılında Avrupa Konseyi başkanlığı görevini yürütürken Avrupa Birliği'nin üye ülke sayısının 27'ye çıktığı tarihsel süreçte payı olan en önemli isimlerden biri olmuştur. 2008 yılında aktif siyasetten

çekilen Bertie Ahern o tarihten bu yana bütün zamanını çatışma çözümü çalışmalarına ayırmakta ve bu amaçla pek çok grupla temaslarda bulunmaktadır. Ahern'in hali hazırda sahip olduğu ünvanlar şunlardır: The Inter Action Council Eşbaşkanlığı, Clinton Küresel İnsiyatifi Üyeliği, Bask Ülkesindeki Çatışma Üzerine Çalışma Yürüten Uluslararası Grup Üyeliği, İrlanda Ulusal Üniversitesi Arabuluculuk ve Çatışmaya Müdahale Bölümü Fahri Profesörlüğü, Berlin Kültürel Diplomasi Enstitüsü Üyeliği, Varkey Gems Vakfı Danışma Kurulu Üyeliği, Kriz İdaresi İnsiyatifi Üyeliği, Dünya Ekonomik Forumu Müzakere ve Çatışma Çözümü Forumu Konsey Üyeliği, Harvard Uluslararası Müzakere Programı Uluslararası Danışmanlar Konseyi Başkanlığı.

DERMOT AHERN

Dermot Ahern is a former Irish Member of Parliament and Government Minister and was a key figure for more than 20 years in the Irish peace process, including in negotiations for the Good Friday Agreement and the St Andrews Agreement. He also has extensive experience at the EU Council level, including as a key negotiator and signatory to the Constitutional and Lisbon Treaties. In 2005, he was appointed by the then UN Secretary General Kofi Annan, to be a Special Envoy on the issue of UN Reform.

Geçmişte İrlanda Parlamentosu milletvekilliği ve kabinede bakanlık görevlerinde bulunan Dermot Ahern, 20 yıldan fazla bir süre İrlanda barış sürecinde anahtar bir rol oynamıştır ve bu süre içinde Belfast Anlaşması (Hayırlı Cuma Anlaşması) ve St. Andrews Anlaşması için yapılan müzakerelere dahil olmuştur. AB Konseyi seviyesinde de önemli tecrübeleri olan Ahern, AB Anayasası ve Lizbon Antlaşmaları sürecinde de önemli bir arabulucu ve imzacı olmuştur. 2005 yılında dönemin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan tarafından BM Reformu konusunda özel temsilci olarak atanmıştır.

Prof. Dr. MEHMET ASUTAY

Professor Dr. Mehmet Asutay is a Professor of Middle Eastern and Islamic Political Economy & Finance at the Durham University Business School, UK. He researches, teaches and supervises research on Islamic political economy and finance, Middle Eastern economic development and finance, the political economy of the Middle East, including Turkish and Kurdish political economies. He is the Director of the Durham Centre for Islamic Economics and Finance and the Managing Editor of the Review of Islamic Economics, as well as Associate Editor of the American Journal of Islamic Social Science. He is the Honorary Treasurer of the BRISMES (British Society for Middle Eastern Studies); and of the IAIE (International Association for Islamic Economics).

Dr. Mehmet Asutay, İngiltere'deki Durham Üniversitesi'nin İşletme Fakültesi'nde Ortadoğu'nun İslami Siyasal Ekonomisi ve Finansı alanında profesör olarak görev yapmaktadır. Asutay Türk ve Kürt siyasal ekonomisi, İslami siyasal ekonomi, ve Ortadoğu'da siyasal ekonomi konularında dersler vermekte, araştırmalar yapmakta ve yapılan araştırmalara danışmanlık yapmaktadır.

ALİ BAYRAMOĞLU

Ali Bayramoğlu is a writer and political commentator. Since 1994, he has contributed as a columnist for a variety of newspapers. He is currently a columnist for Daily Karar. He is a member of the Wise Persons Committee in Turkey, established during the peace process between 2013-2015.

Ali Bayramoğlu, yazar ve siyasi yorumcudur. 1994 yılından bu yana çeşitli gazetelerde köşe yazarlığı yaptı. Halen, günlük Karar gazetesinde köşe yazmaya devam etmektedir. Türkiye'de 2013-2015 yılları arasında gerçekleşen Çözüm Sürecinde Akil İnsanlar Heyeti üyesidir.

Prof. CHRISTINE BELL

Professor Christine Bell is a legal expert based in Edinburgh, Scotland. She is Professor of Constitutional Law and Assistant Principal (Global Justice) at the University of Edinburgh, Co-director of the Global Justice Academy, and a member of the British Academy. She was chairperson of the Belfast-based human rights organization, the Committee on the Ad-

ministration of Justice, from 1995-7, and a founder member of the Northern Ireland Human Rights Commission established under the terms of the Belfast Agreement. In 1999 she was a member of the European Commission's Committee of Experts on Fundamental Rights. She is an expert on transitional justice, peace negotiations, constitutional law and human rights law. She regularly conducts training on these topics for diplomats, mediators and lawyers, has been involved as a legal advisor in a number of peace negotiations, and acted as an expert in transitional justice for the UN Secretary-General, the Office of the High Commissioner for Human Rights, and UNIFEM.

İskoçya'nın başkenti Edinburgh'ta faaliyet yürüten bir hukukçudur. Edinburgh Üniversitesi'nde Anayasa hukuku profesörü olarak ve aynı üniversite bünyesindeki Küresel Adalet Projesinde Müdür yardımcısı olarak görev yapmaktadır. İngiliz Akademisi üyesi de olan Bell, 1995-1997 yılları arasında Belfast merkezli İnsan Hakları örgütü Adalet İdaresi Komisyonu başkanı ve Belfast Anlaşması şartları çerçevesinde kurulan Kuzey İrlanda İnsan Hakları Komisyonu kurucu üyesi olarak görev yaptı. 1999'da ise Avrupa Komisyonu Temel Haklar Uzmanlar Komitesi üyeliğinde bulundu. Temel uzmanlık alanları Geçiş Dönemi Adaleti, Barış Müzakereleri, Anayasa Hukuku ve İnsan Hakları olan Prof. Bell, aynı zamanda bu konularda diplomat, arabulucu ve hukukçulara eğitim vermekte, BM Genel Sekreterliği, İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Ofisi ve UNIFEM'in de dahil olduğu kurumlarda hukuk danışmanı olarak görev yapmaktadır.

ORAL ÇALIŞLAR

Oral Çalışlar completed his studies at the Ankara University Faculty of Political Sciences. Was President of the Club of Socialist Thought at the university, as well as Secretary-General of the Ankara University Student Union. Wrote for Türk Solu journal which was launched in 1967 and for the Aydınlık journal which was launched in 1968. Was member of the editorial board of Aydınlık journal. Was arrested after the 12th of March 1971 military coup. Remained imprisoned for three years until the Amnesty law adopted in 1974. Was Editor in Chief for the Aydınlık daily newspaper launched in 1978. Was arrested again after the 12th of September 1980 military coup and released in August 1988 after four years in prison. Lived in Ham-

burg between 1990 and 1992 upon the invitation of the Senate of Hamburg. Worked for Cumhuriyet daily between 1992 and 2008. Broadcast television programmes on different channels, including TRT, 24TV, 360, and SKYTÜRK. Transferred from Cumhuriyet daily to Radikal daily in 2008. Between 2004-2007, he was in board of Turkish Journalists Association. He has a permanent press card. Became Editor in Chief for Taraf daily in 2013. Was part of the Wise People Committee in the same year. Later had to leave Taraf daily alongside Halil Berktaş, Alper Görmüş, Vahap Coşkun, Erol Katırcioğlu, Mithat Sancar, and Yıldırım Oğur, among others, after the intervention of the Gülen Congregation. Returned to Radikal daily. Started writing for Posta daily after 2016, when Radikal was discontinued. Continues work as a commentator on TV news channels. Has 20 published books, including The Leaders' Prison, Hz. Ali, Mamak Prison from the 12th of March to 12th of September, The Kurdish Issue with Öcalan and Burkay, My 68 Memoirs, The Alevis, When Deniz and Friends Were Executed, My Childhood in Tarsus, The History of Gulenism. Recipient of a large number of journalism and research awards. Married (1976) to author and journalist İpek Çalışlar. Father of author Reşat Çalışlar.

Oral Çalışlar Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde eğitimini tamamladı. Üniversitede Sosyalist Fikir Kulübü başkanlığını ve Ankara Üniversitesi Öğrenci Birliği genel sekreterliğini yaptı. 1967'de kurulan Türk Solu ve 1967'de kurulan Aydınlık dergileri için yazdı. Ayrıca Aydınlık dergisinin yayın kurulu üyesiydi. 12 Mart 1971 darbesinden sonra tutuklandı ve 1974'te af yasağı çıkana kadar üç yıl cezaevinde kaldı. 1978 yılında çıkan Aydınlık Gazetesi'nin yazı işleri müdürlüğünü yaptı. 12 Eylül 1980 darbesi sonrasında tekrardan tutuklandı ve dört yıl cezaevinde kaldıktan sonra Ağustos 1988'de tahliye edildi. Hamburg Senato'sunun daveti üzerine gittiği Hamburg'da 1990-1992 yılları arasında yaşadı. 1992 ve 2008 yılları arasında Cumhuriyet Gazetesi'nde çalıştı. TRT, 24TV, 360 ve SKYTÜRK de dâhil olmak üzere çeşitli kanallarda televizyon programı yaptı. 2008 yılında Cumhuriyet'ten Radikal Gazetesi'ne geçiş yaptı. 2004-2007 yılları arasında Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurulu'ndaydı. Kendisinin sürekli basın kartı bulunmaktadır. 2013 yılında Taraf Gazetesi Yazı İşleri Müdürü oldu. Aynı yıl Âkil İnsanlar Heyeti'nde yer aldı. Daha sonra, Gülen Cemaati'nin müdahalesi sonucunda, Halil Berktaş, Alper Görmüş, Vahap Coşkun, Erol Katırcioğlu, Mithat Sancar, Yıldırım Oğur ve diğerleriyle birlikte Taraf'tan ayrıldı. Radikal'e geri dönüş yaptı. Radikal Ga-

zetesini kapandıktan sonra, 2016 yılında Posta Gazetesi için yazmaya başladı. Televizyon programlarına siyaset yorumcusu olarak katılmaya devam etmektedir. 20 kitap yayınlamıştır. Bunların arasında 'Liderler Hapishanesi', 'Hz. Ali', 'Mamak Askeri Cezaevi', 'Öcalan ve Burkay'la Kürt Sorunu', '68 Anılarım', 'Alevis', 'Denizler İdama Giderken', 'Çocukluğumun Tarsus'u' ve 'Fetullahçılığın Tarihi' de bulunmaktadır. Gazetecilik ve araştırma alanlarında birçok ödüle sahiptir. 1976'dan beri yazar ve gazeteci İpek Çalışlar ile evlidir. Yazar Reşat Çalışlar'ın babasıdır.

CENGİZ ÇANDAR

Cengiz Çandar is currently a columnist for Al-Monitor, a widely respected online magazine that provides analysis on Turkey and the Middle East. He is a former war correspondent and an expert on the Middle East. He served as a special adviser to the former Turkish president, Turgut Ozal. Cengiz Çandar is a Distinguished Visiting Scholar at the Stockholm University Institute for Turkish Studies (SUITS).

Kıdemli bir gazeteci ve köşe yazarı olan Çandar uzun yıllar Radikal gazetesi için köşe yazarlığı yapmıştır. Al Monitor haber sitesinde köşe yazarlığı yapmaktadır. Ortadoğu konusunda önemli bir uzman olan Çandar, bir dönem savaş muhabiri olarak çalışmış ve Türkiye eski Cumhurbaşkanı merhum Turgut Özal'a özel danışmanlık yapmıştır.

ANDY CARL

Andy Carl is an independent expert on conflict resolution and public participation in peace processes. He believes that building peace is not an act of charity but an act of justice. He co-founded and was Executive Director of Conciliation Resources. Previously, he was the first Programme Director with International Alert. He is currently an Honorary Fellow of Practice at the School of Law, University of Edinburgh. He serves as an adviser to a number of peacebuilding initiatives including the Inclusive Peace and Transition Initiative at the Graduate Institute in Geneva, the Legal Tools for Peace-Making Project in Cambridge, and the Oxford Research Group, London.

Andy Carl çatışma çözümü ve barış süreçlerine kamusal katılımın sağlanması üzerine çalışan bağımsız bir uzmandır. Barışın inşasının bir hayırseverlik faaliyetinden ziyade adaletin yerine getirilmesi çabası olduğuna inanan Carl,

çatışma Çözümü alanında çalışan etkili kurumlardan biri olan Conciliation Resources'un kurucularından biridir. Bir dönem Uluslararası Uyarı (International Alert) isimli kurumda Program Direktörü olarak görev yapan Carl, halen Edinburgh Üniversitesi Hukuk Fakültesi bünyesinde Fahri Bilim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır. Barış inşası üzerine çalışan Cenevre Mezunlar İnişiyatifi bünyesindeki Barış ve Geçiş Dönemi İnişiyatifi, Cambridge'te yürütülen Barışın İnşası için Yasal Araçlar Projesi ve Londra'da faaliyet yürüten Oxford Araştırma Grubu gibi bir dizi kurum ve oluşuma danışmanlık yapmaya devam etmektedir.

Dr. VAHAP COŞKUN

Dr. Vahap Coşkun is a Professor of Law at University of Dicle in Diyarbakır where he also completed his bachelor's and master's degrees in law. Coşkun received his PhD from Ankara University Faculty of Law. He has written for Serbestiyet and Kurdistan24 online newspaper. He has published books on human rights, constitutional law, political theory and social peace. Coşkun was a member of the former Wise Persons Commission in Turkey (Central Anatolian Region).

Dr. Vahap Coşkun Diyarbakır'da, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde öğretim üyesidir. Lisans ve lisansüstü eğitimini Dicle Üniversitesi'nde tamamladıktan sonra Ankara Üniversitesi'nde Hukuk Doktoru tamamlamıştır. Serbestiyet ve Kurdistan 24 online gazetesinde makale yazan Coşkun, insan hakları, anayasa hukuku, siyasal teori ve toplumsal barış konulu kitaplar yayınlamıştır. Coşkun, Akil İnsanlar Komisyonu'nun İç Anadolu bölgesi üyesiydi.

AYŞEGÜL DOĞAN

Ayşegül Doğan is a journalist who has conducted interviews, created news files and programmes for independent news platforms. She studied at the Faculty of Cultural Mediation and Communications at Metz University, and Paris School of Journalism. As a student, she worked at the Ankara bureau of Agence-France Presse (AFP), the Paris bureau of Courier International and at the Kurdish service of The Voice of America. She worked as a programme creator at Radyo Ekin, and as a translator-journalist for the Turkish edition of Le Monde Diplomatique. She was a lecturer at the

Kurdology department of National Institute of Oriental Languages and Civilizations in Paris. She worked on political communications for a long time. From its establishment in 2011 to its closure in 2016, she worked as a programmes coordinator at IMC TV. She prepared and presented the programme "Gündem Müzakere" on the same channel.

Bağımsız haber platformlarına özel röportaj, haber dosyası ve programlar hazırlayan gazeteci Ayşegül Doğan; Metz Üniversitesi Medyasyon Kültürel ve İletişim Fakültesi'nin ardından eğitimine Paris Yüksek Gazetecilik Okulu'nda devam etti. Okul yıllarında, Fransız Haber Ajansı-AFP'nin Ankara, Courier International'ın Paris bürosunda ve Amerika'nın Sesi Kürtçe servisinde gazeteciliği deneyimledi. Radyo Ekin'de programcı, Le Monde Diplomatique Türkçe'de çevirmen gazeteci olarak çalıştı. Paris'te yaşadığı süre içinde Doğu Dilleri ve Medeniyetleri Enstitüsü Kürdoloji bölümünde okutmanlık yaptı. Uzunca bir süre siyaset iletişimi ile ilgilendi. 2011'de kurulan IMC TV 2016'da kapatılana dek; program koordinatörü olarak çalıştı. Aynı kanalda "Gündem Müzakere" programını hazırladı ve sundu. Halen ülkesindeki pek çok meslektaş gibi etik ilkelere bağlı; bağımsız bir gazeteci olarak çalışma arayış, istek ve heyecanını koruyor.

VEGARD ELLEFSEN

Vegard is a Norwegian diplomat who retired 31 August 2019 from the foreign service when he left his last posting as ambassador to Ankara. He has been twice posted to NATO both as Permanent representative on the North Atlantic Council and deputy to the same position. He has earlier been posted to the Norwegian mission to the U.N. in New York and to the Embassy in Ottawa. In the Norwegian Ministry of foreign affairs he has been Political Director, Director General for the Regional division, Director of the Minister's secretariat and special envoy to the Sudan peace talks and special envoy to Syria and Iraq. Mr. Ellefsen has a Master in Political Science from the University of Oslo.

Norveçli bir diplomat olan Vegard, 31 Ağustos 2019'da dışişlerinden emekli olduğunda Ankara'da büyükelçi olarak görev yapmaktaydı. İki kere NATO'ya atanan Vergard, Kuzey Atlantik Konseyi Daimi Temsilcisi ve Daimi Temsilci Yardımcısı olarak görev yapmıştır. Daha öncesinde de New York'ta Norveç Birleşmiş Milletler Daimi Temsilciliği'nde ve Ottawa Büyükelçiliği'nde bulun-

du. Norveç Dış İşleri Bakanlığı'nda Siyasi İşler Direktörü, Bölgesel Bölünme Genel Müdürü, bakanın Özel Kalem Müdürlüğü Direktörü, Sudan barış müzakereleri özel temsilcisi ve Suriye ve Irak özel temsilcisi olarak görev aldı. Ellefsen Oslo Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi yüksek lisansı yapmıştır.

Prof. Dr. FAZIL HÜSNÜ ERDEM

Dr. Fazıl Hüsnü Erdem is Professor of Constitutional Law and Head of the Department of Constitutional Law at Dicle University, Diyarbakır. In 2007, Erdem was a member of the commission which was established to draft a new constitution to replace the Constitution of 1982 which was introduced following the coup d'etat of 1980. Erdem was a member of the Wise Persons Committee in Turkey, established by then Prime Minister Erdoğan, in the team that was responsible for the South-eastern Anatolia Region.

Fazıl Hüsnü Erdem Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı Başkanıdır. 2007'de, 1980 darbesinin takiben yürürlüğe giren 1982 darbe anayasasını değiştirmek üzere kurulan yeni anayasa hazırlama komisyonunda yer almıştır. Erdem, 2013'de Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından Demokratik açılım ve çözüm süreci kapsamında oluşturulan Akil İnsanlar Heyeti üyesidir.

Prof. Dr. SALOMÓN LERNER FEBRES

Professor Dr. Salomón Lerner Febres holds a PhD in Philosophy from Université Catholique de Louvain. He is Executive President of the Center for Democracy and Human Rights and Professor and Rector Emeritus of Pontifical Catholic University of Peru. He is former President of the Truth and Reconciliation Commission of Peru. Prof. Lerner has given many talks and speeches about the role and the nature of university, the problems of scholar research in higher education and about ethics and public culture. Furthermore, he has participated in numerous conferences in Peru and other countries about violence and pacification. In addition, he has been a speaker and panellist in multiple workshops and symposiums about the work and findings of the Truth and Reconciliation Commission of Peru. He has received several honorary doctorates as well as numerous recognitions and distinctions of governments and international human rights institutions.

Prof. Salomón felsefe alanındaki doktora eğitimini Belçika'daki Université Catholique de Louvain'de tamamlamıştır. Peru'daki Pontifical Catholic Üniversitesi'nin onursal rektörü sıfatını taşıyan Prof. Salomón Lerner Febres, aynı üniversite bünyesindeki Demokrasi ve İnsan Hakları Merkezi'nin de başkanlığını yapmaktadır. Peru Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu eski başkanıdır. Üniversitenin rolü ve doğası, akademik çalışmalarda karşılaşılan zorluklar, etik ve kamu kültürü konulu çok sayıda konuşma yapmış, şiddet ve pasifizizm konusunda Peru başta olmak üzere pek çok ülkede yapılan konferanslara konuşmacı olarak katılmıştır.

Prof. MERVYN FROST

Professor Mervyn Frost teaches International Relations, and was former Head of the Department of War Studies, at King's College London, UK. He was previously Chair of Politics at the University of Natal, Durban, South Africa and was President of the South African Political Studies Association. He currently sits on the editorial boards of International Political Sociology and the Journal of International Political Theory, among others. He is an expert on human rights in international relations, humanitarian intervention, justice in world politics, democratising global governance, the just war tradition in an era of New Wars, and ethics in a globalising world.

Londra'daki King's College'in Savaş Çalışmaları bölümünün başkanlığını yapmaktadır. Daha önce Güney Afrika'nın Durban şehrindeki Natal Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi bölümünün başkanlığını yapmıştır. Güney Afrika Siyaset Çalışmaları Enstitüsü Başkanlığı görevinde de bulunan Profesör Frost, İnsan Hakları ve Uluslararası İlişkiler, İnsancıl Müdahale, Dünya Siyasetinde Adalet, Küresel Yönetimin Demokratikleştirilmesi, Yeni Savaşlar Döneminde Adil Savaş Geleneği ve Küreselleşen Dünyada Etik gibi konularla da uzman bir isimdir.

DAVID GORMAN

David has more than 25 years of experience in the field of peacemaking. He started his career in the Middle East and he went on to work for international organisations on a wide range of conflicts around the world. David has been based in the Philippines, Indonesia, Liberia, Bos-

nia as well as the West Bank and Gaza and has been working in Eurasia for the last several years. He graduated from the London School of Economics, was featured in the award winning film 'Miles and War' as well as several publications and has published several articles on mediation.

David'in barış inşası alanında 25 yıldan fazla deneyimi bulunmaktadır. David kariyerine Orta Doğu'da başladı ve daha sonra uluslararası kurumlarda, dünyanın çeşitli yerlerinde olan çatışmalar üzerinde çalıştı. Kendisi Filipinler, Endonezya, Liberya, Bosna, Batı Şeria ve Gazze'de bulundu. Son birkaç yıldır da Avrasya bölgesinde çalışmaktadır. David London School of Economics'den mezun oldu, ödüllü 'Miles and War' filminde ve çeşitli yayınlarda yer aldı ve arabuluculukla ilgili çeşitli makaleler yayımladı.

MARTIN GRIFFITHS

Martin Griffiths is a senior international mediator and currently the UN's Envoy to Yemen. From 1999 to 2010 he was the founding Director of the Centre for Humanitarian Dialogue in Geneva where he specialised in developing political dialogue between governments and insurgents in a range of countries across Asia, Africa and Europe. He is a co-founder of Inter Mediate, a London based NGO devoted to conflict resolution, and has worked for international organisations including UNICEF, Save the Children, Action Aid, and the European Institute of Peace. Griffiths has also worked in the British Diplomatic Service and for the UN, including as Director of the Department of Humanitarian Affairs (Geneva), Deputy to the Emergency Relief Coordinator (New York), Regional Humanitarian Coordinator for the Great Lakes, Regional Coordinator in the Balkans and Deputy Head of the Supervisory Mission in Syria (UNSMIS).

Üst düzeyde uluslararası bir arabulucu olan Martin Griffiths, uluslararası bir arabulucudur ve yakın zamanda BM Yemen Özel Temsilcisi olarak atanmıştır. Asya, Afrika ve Avrupa kıtalarındaki çeşitli ülkelerde hükümetler ile isyancı gruplar arasında siyasi diyalog geliştirilmesi üzerine çalışan Cenevre'deki İnsani Diyalog Merkezi'nin (Centre for Humanitarian Dialogue) kurucu direktörü olan Martin Griffiths 1999-2010 yılları arasında bu görevi sürdürmüştür. Çatışma çözümü üzerine çalışan Londra merkezli Inter Mediate'in kurucuları arasında bulunan Griffiths, UNICEF, Save the

Children ve Action Aid isimli uluslararası kurumlarda da görev yapmıştır. İngiltere Diploması Servisi'ndeki hizmetlerinin yanı sıra Birleşmiş Milletler bünyesinde Cenevre Ofisi'nde İnsani Faaliyetler Bölümü'nde yönetici, New York ofisinde Acil Yardım Koordinatörü yardımcılığı, Büyük Göller (Great Lakes) bölgesinde İnsani Yardım Koordinatörü, Balkanlarda BM Bölgesel Koordinatörü ve BM eski Genel Sekreteri Kofi Annan'ın BM ve Arap Birliği adına Suriye özel temsilciliği yaptığı dönemde kendisine baş danışmanlık yapmıştır.

KEZBAN HATEMİ

Kezban Hatemi holds an LL.B. from Istanbul University and is registered with the Istanbul Bar Association. She has worked as a self employed lawyer, as well as Turkey's National Commission to UNESCO and a campaigner and advocate during the Bosnian War. She was involved in drafting the Turkish Civil Code and Law of Foundations as well as in preparing the legal groundwork for the chapters on Religious Freedoms and Minorities and Community Foundations within the Framework Law of Harmonization prepared by Turkey in preparation for EU accession. She has published articles on women's, minority groups, children, animals and human rights and the fight against drugs. She is a member of the former Wise Persons Committee in Turkey, established by then Prime Minister Erdoğan, and sits on the Board of Trustees of the Technical University and the Darulacaze Foundation.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra İstanbul Barosuna kayıtlı olarak avukatlık yapmaya başlamıştır. Serbest avukatlık yapmanın yanı sıra UNESCO Türkiye Milli Komisyonu'nda hukukçu olarak görev yapmış, Bosna savaşı sırasında sürdürülen savaş karşıtı kampanyalarda aktif olarak yer almıştır. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik süreci gereği hazırlanan Uyum Yasaları Çerçeve Yasasının Dini Özgürlükler, Azınlıklar ve Vakıflar ile ilgili bölümlerine ilişkin hukuki çalışmalarda yer almış, Türk Ceza Kanunu ve Vakıflar Kanunu'nun taslaklarının hazırlanmasında görev almıştır. İnsan hakları, kadın hakları, azınlık hakları, çocuk hakları, hayvan hakları ve uyuşturucu ile mücadele konularında çok sayıda yazılı eseri vardır. Recep Tayyip Erdoğan'ın başbakanlığı döneminde oluşturulan Akil İnsanlar Heyetinde yer almıştır. Bunun yanı sıra İstanbul Üniversitesi ile Darülaceze Vakfı Mütevelli heyetlerinde görev yapmaktadır.

Dr. EDEL HUGHES

Dr. Edel Hughes is a Senior Lecturer in Law at Middlesex University. Prior to joining Middlesex University, Dr Hughes was a Senior Lecturer in Law at the University of East London and a Lecturer in Law and the University of Limerick. She was awarded an LL.M. and a PhD in International Human Rights Law from the National University of Ireland, Galway, in 2003 and 2009, respectively. Her research interests are in the areas of international human rights law, public international law, and conflict transformation, with a regional interest in Turkey and the Middle East. She has published widely on these areas.

Dr. Edel Hughes, Middlesex Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde kıdemli öğretim üyesidir. Daha önce Doğu Londra Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Limerick Üniversitesi'nde görev yapan Hughes, doktorasını 2003-2009 yılları arasında İrlanda Ulusal Üniversitesi'nde Uluslararası İnsan Hakları Hukuku alanında tamamlamıştır. Hughes'un birçok yayınının da bulunduğu çalışma alanları içinde, Orta Doğu'yu ve Türkiye'yi de kapsayan şekilde, uluslararası insan hakları hukuku, uluslararası kamu hukuku ve çatışma çözümü yer almaktadır.

KADİR İNANIR

Kadir İnanır was born in 1949 Fatsa, Ordu. He is an acclaimed actor and director, and has starred in well over a hundred films. He has won several awards for his work in Turkish cinema. He graduated from Marmara University Faculty of Communication. In 2013 he became a member of the Wise Persons Committee for the Mediterranean region.

Ünlü oyuncu ve yönetmen Kadir İnanır, 100'ü aşkın filmde rol almış ve Türk sinemasına katkılarında dolayı pek çok ödüle layık görmüştür. 1949 senesinde Ordu, Fatsa'da doğan İnanır, Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo-Televizyon Bölümünden mezun olmuştur. 2013 senesinde barış sürecini yönetmek amacıyla kurulan Akil İnsanlar Heyeti'ne Akdeniz Bölgesi temsilcisi olarak girmiştir.

Prof. Dr. AHMET İNSEL

Professor Ahmet İnsel is a former faculty member of Galatasaray University in Istanbul, Turkey and Paris 1 Panthéon Sorbonne University, France.

He is Managing Editor of the Turkish editing house, İletişim, and member of the editorial board of monthly review, Birikim. He is a regular columnist at Cumhuriyet newspaper and an author who published several books and articles in both Turkish and French.

İletişim Yayınları Yayın Kurulu Koordinatörlüğünü yürüten Ahmet İnsel, Galatasaray Üniversitesi ve Paris 1 Panthéon-Sorbonne Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmıştır. Birikim Dergisi yayın kolektifi üyesi ve Cumhuriyet Gazetesinde köşe yazarıdır. Türkçe ve Fransızca olmak üzere çok sayıda kitabı ve makalesi bulunmaktadır.

ALEKA KESSLER

Aleka Kessler works as Project Officer at the Centre for Humanitarian Dialogue (HD). Having joined HD in 2017 to work on Syria, Aleka has been coordinating mediation project in complex conflict settings. Previously, Aleka also worked with Médecins Sans Frontières and the United Nations Association Mexico. She holds a degree in International Relations from the University of Geneva and a Master's degree in Development Studies from the Graduate Institute of International and Development Studies in Geneva, where she specialized in humanitarian affairs, negotiation and conflict resolution.

Aleka Kessler İnsani Diyalog Merkezi'nde (HD) proje sorumlusu olarak çalışmaktadır. Suriye üzerinde çalışmak için 2017 yılında HD'ye katılan Kessler, karmaşık çatışma ortamlarında arabuluculuk projesini yürütmektedir. Kessler daha önce Sınır Tanımayan Doktorlar ve Meksika Birleşmiş Milletler Derneği'nde çalışmıştır. Lisans eğitimini Cenevre Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde tamamlayan Kessler, daha sonra yüksek lisansını yine Cenevre'de bulunan Uluslararası ve Kalkınma Çalışmaları Yüksek Lisans Enstitüsü'nde (IHEID) Kalkınma Çalışmaları alanında yaptı. Kessler insanı yardım, arabuluculuk ve çatışma çözümü alanlarında uzmanlaşmıştır.

AVILA KILMURRAY

Avila Kilmurray is a founding member of the Northern Ireland Women's Coalition. She was part of the Coalition's negotiating team for the Good Friday Agreement and has written extensively on community action, the women's movement and conflict transformation. She serves as an adviser

on the Ireland Committee of the Joseph Rowntree Charitable Trust as well as a board member of Conciliation Resources (UK) and the Institute for British Irish Studies. She was the first Women's Officer for the Transport & General Workers Union for Ireland (1990-1994) and from 1994-2014 she was Director of the Community Foundation for Northern Ireland, managing EU PEACE funding for the re-integration of political ex-prisoners in Northern Ireland as well as support for community-based peace building. She is a recipient of the Raymond Georis Prize for Innovative Philanthropy through the European Foundation Centre. Kilmurray is working as a consultant with The Social Change Initiative to support work with the Migrant Learning Exchange Programme and learning on peace building.

Avila Kilmurray, Kuzey İrlanda Kadın Koalisyonu'nun kurucusudur ve bu siyasi partinin temsilcilerinden biri olarak Hayırlı Cuma Anlaşması müzakerelerine katılmıştır. Toplumsal tepki, kadın hareketi ve çatışmanın dönüşümü gibi konularda çok sayıda yazılı eseri vardır. Birleşik Krallık ve İrlanda'da aralarında Conciliation Resources (Uzlaşma Kaynakları), the Global Fund for Community Foundations (Toplumsal Vakıflar için Kürsel Fon), Conflict Resolution Services Ireland (İrlanda Çatışma Çözümü Hizmetleri) ve the Institute for British Irish Studies (Britanya ve İrlanda çalışmaları Enstitüsü) isimli kurumlarda yönetim kurulu üyesi olarak görev yapmaktadır. 1990-94 yılları arasında Ulaşım ve Genel İşçiler Sendikası'nda Kadınlardan Sorumlu Yönetici olarak çalışmış ve bu görevi yerine getiren ilk kadın olmuştur. 1994-2014 yılları arasında Kuzey İrlanda Toplum Vakfı'nın direktörlüğünü yapmış ve bu görevi sırasında eski siyasi mahkumların yeniden entegrasyonu ile barışın toplumsal zeminde yeniden inşasına dair Avrupa Birliği fonlarının idaresini yürütmüştür. Avrupa Vakıflar Merkezi tarafından verilen Yenilikçi Hayırseverler Raymond Georis Ödülü'nün de sahibidir.

Prof. RAM MANIKKALINGAM

Professor Ram Manikkalingam is founder and director of the Dialogue Advisory Group, an independent organisation that facilitates political dialogue to reduce violence. He is a member of the Special Presidential Task Force on Reconciliation in Sri Lanka and teaches politics at the University of Amsterdam. Previously, he was a Senior Advisor on the Sri Lankan peace process to then President Kumaratunga. He has served as an advisor with Ambassador rank at the Sri Lanka Mission to the United Nations in New York and

prior to that he was an advisor on International Security to the Rockefeller Foundation. He is an expert on issues pertaining to conflict, multiculturalism and democracy, and has authored multiple works on these topics. He is a founding board member of the Laksham Kadirgamar Institute for Strategic Studies and International Relations, Colombo, Sri Lanka.

Amsterdam Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü'nde misafir Profesör olarak görev yapmaktadır. Sri Lanka devlet başkanına barış süreci için danışmanlık yapmıştır. Danışmanlık görevini hala sürdürmektedir. Uzmanlık alanları arasında çatışma, çokkültürlülük, demokrasi gibi konular bulunan Prof. Ram Manikkalingam, Sri Lanka'daki Laksham Kadirgamar Stratejik Çalışmalar ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nün kurucu üyesi ve yönetim kurulu üyesidir.

BEJAN MATUR

Bejan Matur is a renowned Turkey-based author and poet. She has published ten works of poetry and prose. In her writing she focuses mainly on Kurdish politics, the Armenian issue, minority issues, prison literature and women's rights. She has won several literary prizes and her work has been translated into over 28 languages. She was formerly Director of the Diyarbakır Cultural Art Foundation (DKSV). She is a columnist for the Daily Zaman, and occasionally for the English version, Today's Zaman.

Türkiye'nin önde gelen şair ve yazarlarından biridir. Şiir ve gazetecilik alanında yayımlanmış 10 kitabı bulunmaktadır. 2012 yılının başına kadar yazdığı düzenli köşe yazılarında Kürt siyaseti, Ermeni sorunu, gündelik siyaset, azınlık sorunları, cezaevi yazıları ve kadın sorunu gibi konuları işlemiştir. Yapıtları 28 değişik dile çevrilen Matur, çok sayıda edebiyat ödülü sahibidir. Diyarbakır Kültür ve Sanat Vakfı Kurucu Başkanlığı görevinde bulunmuştur.

Prof. MONICA MCWILLIAMS

Professor Monica McWilliams teaches in the Transitional Justice Institute at Ulster University in Northern Ireland. She currently serves on a three-person panel established by the Northern Ireland government to make recommendations on the disbandment of paramilitary organisations in Northern Ireland. During the Northern Ireland peace process, Prof. McWilliams co-founded the Northern Ireland Women's Coalition political party and was elected as a delegate to the Multi-Party Peace Negotiations

ons, which took place in 1996 to 1998. She was also elected to serve as a member of the Northern Ireland Legislative Assembly from 1998 to 2003. Prof. McWilliams is a signatory of the Belfast/Good Friday Agreement and has chaired the Implementation Committee on Human Rights on behalf of the British and Irish governments. For her role in delivering the peace agreement in Northern Ireland, Prof. McWilliams was one recipient of the John F. Kennedy Leadership and Courage Award.

Prof. Monica McWilliams, Ulster Üniversitesi'ndeki Geçiş Dönemi Adaleti Enstitüsü'ne bağlı Kadın Çalışmaları Bölümü'nde öğretim üyesidir. 2005- 2011 yılları arasında Kuzey İrlanda İnsan Hakları Komisyonu Komiseri olarak Kuzey İrlanda Haklar Beyannamesi için tavsiyeler hazırlamaktan sorumlu olarak görev yapmıştır. Kuzey İrlanda Kadın Koalisyonu'nun kurucularından olan Prof. McWilliams 1998 yılında Belfast (Hayırlı Cuma) Barış Anlaşması'nın imzalanmasıyla sonuçlanan Çok Partili Barış Görüşmeleri'nde yer almıştır.

HANNE MELFALD

Hanne Melfald worked with the Norwegian Ministry of Foreign Affairs for eight years including as the Senior Adviser to the Secretariat of the Foreign Minister of Norway before she became a Project Manager in HD's Eurasia office in 2015. She previously worked for the United Nations for six years including two years with the United Nations Assistance Mission in Afghanistan as Special Assistant to the Special Representative of the Secretary-General. She has also worked for the United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs in Nepal and Geneva, as well as for the Norwegian Refugee Council and the Norwegian Directorate of Immigration. Melfald has a degree in International Relations from the University of Bergen and the University of California, Santa Barbara, as well as a Master's degree in Political Science from the University of Oslo.

Hanne Melfald, başdanışmanlık dahil olmak üzere 8 yıl boyunca Norveç Dışişleri Bakanlığı bünyesinde çeşitli görevlerde bulunmuş, 2015 yılından itibaren İnsani Diyalog için Merkez isimli kurumun Avrasya biriminde Proje Müdürü olarak çalışmaya başlamıştır. Geçmişte Birleşmiş Milletler bünyesinde görev almış, bu görevi sırasında 2 yıl boyunca Birleşmiş Milletler'in Afganistan Yardım Misyonunda BM Genel Sekreteri Özel Temsilcisi olarak görev yapmıştır. Ayrıca Birleşmiş Milletler Cenevre Yerleşkesi bünyesinde bulunan Nepal İnsani Yardım Koordi-

nasyon Ofisinde de görev almıştır. Bir dönem Norveç Sığınmacılar Konseyi ve Norveç Göçmenlik İşleri Müdürlüğünde çalışan Hanna Melfald Norveç'in Bergen ve ABD'nin Kaliforniya Üniversitelerinde aldığı Uluslararası İlişkiler eğitimini Oslo Üniversitesinde aldığı Siyaset Bilimi yüksek lisans eğitimiyle tamamlamıştır.

ROELF MEYER

Meyer is currently a consultant on international peace processes having advised parties in Northern Ireland, Sri Lanka, Rwanda, Burundi, Iraq, Kosovo, the Basque Region, Guyana, Bolivia, Kenya, Madagascar, and South Sudan. Meyer's experience in international peace processes stems from his involvement in the settlement of the South African conflict in which he was the government's chief negotiator in constitutional negotiations with the ANC's chief negotiator and current South African President, Cyril Ramaphosa. Negotiating the end of apartheid and paving the way for South Africa's first democratic elections in 1994, Meyer continued his post as Minister of Constitutional Affairs in the Cabinet of the new President, Nelson Mandela. Meyer retired as a Member of Parliament and as the Gauteng leader of the National Party in 1996 and co-founded the United Democratic Movement (UDM) political party the following year. Retiring from politics in 2000, Meyer has since held a number of international positions, including membership of the Strategy Committee of the Project on Justice in Times of Transition at Harvard University.

Roelf Meyer, Güney Afrika'daki barış sürecinde iktidar partisi Ulusal Parti adına başmüzakereci olarak görev yapmıştır. O dönem Afrika Ulusal Kongresi (ANC) adına başmüzakereci olarak görev yapan ve şu an Güney Afrika devlet başkanı olan Cyril Ramaphosa ile birlikte yürüttüğü müzakereler sonrasında Güney Afrika'daki ırkçı apartheid rejim sona erdirilmiş ve 1994 yılında ülkedeki ilk özgür seçimlerin yapılması sağlanmıştır. Yapılan seçim sonrası yeni devlet başkanı seçilen Nelson Mandela kurduğu ilk hükümette Roelf Meyer'e Anayasal İlişkilerden Sorumlu Bakan olarak görev vermiştir. Roelf Meyer 2011-2014 yılları arasında Güney Afrika Savunma Değerlendirme Komitesi başkanlık yapmış, aynı zamanda aktif olan bazı barış süreçlerine dahil olarak Kuzey İrlanda, Sri Lanka, Ruanda, Burundi, Irak, Kosova, Bask Bölgesi, Guyana, Bolivya, Kenya, Madagaskar ve Güney Sudan'da çatışan taraflara danışmanlık yapmıştır.

MARK MULLER QC

Mark Muller, QC, is a senior advocate at Doughty Street Chambers (London) and the Scottish Faculty of Advocates (Edinburgh) where he specialises in public international law and human rights. Muller is also currently on the UN Department of Political Affairs Standby Team of Mediation Experts and is the UN Special Envoy to Syria in the Syrian peace talks. He has many years' experience of advising numerous international bodies, such as Humanitarian Dialogue (Geneva) and Inter-Mediate (London) on conflict resolution, mediation, confidence-building, ceasefires, power-sharing, humanitarian law, constitution-making and dialogue processes. Muller also co-founded Beyond Borders and the Delfina Foundation.

Mark Muller Londra merkezli Doughty Street Chambers Hukuk Bürosu'na ve Edinburg'daki İskoç Avukatlar Birliği'ne bağlı olarak çalışan tecrübeli bir hukukçudur. Uluslararası kamu hukuku ve insan hakları hukuku alanında uzman olan Muller, Afganistan, Libya, Irak ve Suriye gibi çeşitli çatışma alanlarında uzun seneler çatışma çözümü, arabuluculuk, çatışmasızlık ve iktidar paylaşımı konusunda danışmanlık hizmeti vermiştir. 2005'den bu yana İnsani Diyalog için Merkez (Centre for Humanitarian Dialogue), Çatışma Ötesi (Beyond Borders) ve Inter Mediate (Arabulucu) isimli kurumlara kıdemli danışmanlık yapmaktadır. Harvard Hukuk Fakültesi üyesi olan Muller bir dönem İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komisyonu başkanlığı ve Barolar Konseyi Hukukun Üstünlüğü Birimi başkanlığı görevlerini de yürütmüştür. Kültürel diyalog yoluyla barışı ve uluslararası anlayışı teşvik etme amacıyla İskoçya'da kurulan Sınırlar Ötesi (Beyond Borders) isimli oluşumun kurucusu olan Muller halen BM Siyasal İlişkiler Birimi bünyesindeki Arabulucular Destek Ekibinde Kıdemli Arabuluculuk Uzmanı olarak görev yapmaktadır.

AVNİ ÖZGÜREL

Mehmet Avni Özgürel is a Turkish journalist, author and screenwriter. Having worked in several newspapers such as Daily Sabah and Radikal, Özgürel is currently the editor in chief of the daily Yeni Birlik and a TV programmer at TRT Haber. He is the screenwriter of the 2007 Turkish film, Zincirbozan, on the 1980 Turkish coup d'état, Sultan Avrupa'da (2009), on Sultan Abdülaziz's 1867 trip to Europe; and Mahpeyker (2010): Kösem Sultan. He is also the screenwriter and producer of 2014

Turkish film, Darbe (Coup), on the February 07, 2012 Turkish intelligence crisis. In 2013 he was appointed a member of the Wise Persons Committee in Turkey established by then Prime Minister Erdoğan.

Gazeteci-yazar Avni Özgürel, uzun yıllar Milliyet, Akşam, Sabah ve Radikal gibi çeşitli gazetelerde haber müdürlüğü ve köşe yazarlığı yaptı. 2013 yılında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından Demokratik açılım ve çözüm süreci kapsamında oluşturulan Akil İnsanlar Heyeti üyesidir. 1980 darbesini konu eden belgesel film Zincirbozan (2007), Sultan Abdülaziz'in 1867'de Avrupa'ya yaptığı yolculuğu konu eden Sultan Avrupa'da (2009), Mahpeyker: Kösem Sultan (2010) ve 7 Şubat Millî İstihbarat Teşkilatı (MİT) operasyonunun anlatıldığı "Darbe" filmleri senaristliğini ve yapımcılığını üstlendiği projeler arasındadır. Özgürel, şu anda Yeni Birlik gazetesinin sahibi ve genel yayın yönetmenidir. Ayrıca TRT Haber'de program yapmaktadır.

Prof. JOHN PACKER

Professor John Packer is Associate Professor of Law and Director of the Human Rights Research and Education Centre (HRREC) at the University of Ottawa in Canada. Prof. Packer has worked for inter-governmental organisations for over 20 years, including in Geneva for the UN High Commissioner for Refugees, the International Labour Organisation, and for the UN High Commissioner for Human Rights. From 1995 to 2004, Prof. Packer served as Senior Legal Adviser and then the first Director of the Office of the OSCE High Commissioner on National Minorities in The Hague. In 2012 - 2014, Prof. Packer was a Constitutions and Process Design Expert on the United Nation's Standby Team of Mediation Experts attached to the Department of Political Affairs, advising in numerous peace processes and political transitions around the world focusing on conflict prevention and resolution, diversity management, constitutional and legal reform, and the protection of human rights.

Dr. John Packer Kanada'da Ottawa Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde doçent ve İnsan Hakları Araştırma ve Eğitim Merkezi (Human Rights Research and Education Centre) müdürüdür. 20 yıl boyunca Packer BM Mülteciler Yüksek Komiserliği, Uluslararası Çalışma Örgütü ve BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği gibi Cenevre'de bulunan hükümetler arası örgütlerde çalışmıştır. 1995'ten 2004'e kadar Lahey'de Packer Kıdemli Hukuk Danışmanı, ardından

da Ulusal Azınlıklar Yüksek Komiserliği birinci müdürü olarak görev almıştır. 2012-2014 yıllarında Packer BM Arabuluculuk Uzmanlar Ekibi siyasi ilişkiler biriminde Anayasa ve Süreçlerin Tasarımı Uzmanı olarak yer aldı. Dünyadaki birçok barış süreci ve siyasi geçişler konusunda danışmanlık yapan Pecker, çatışma önleme ve çözümü, çeşitlilik yönetimi, anayasa ve hukuk reformları ve insan hakları korumasına odaklanmıştır.

JONATHAN POWELL

Jonathan Powell is the founder and CEO of Inter Mediate, an NGO devoted to conflict resolution around the world. In 2014, Powell was appointed by former Prime Minister David Cameron to be the UK's Special Envoy to Libya. He also served as Tony Blair's Chief of Staff in opposition from 1995 to 1997 and again as his Chief of Staff in Downing Street from 1997 to 2007. Prior to his involvement in British politics, Powell was the British Government's chief negotiator on Northern Ireland from 1997 to 2007 and played a key part in leading the peace negotiations and its implementation.

Ortadoğu, Latin Amerika ve Asya'da yaşanan çatışmaların çözümü üzerine çalışan ve devletten bağımsız arabuluculuk kurumu olan Birleşik Krallık merkezli Inter Mediate'in kurucusudur ve İcra Kurulu Başkanıdır. 2014 yılında Birleşik Krallık Başbakanı David Cameron tarafından Libya konusunda Özel Temsilci olarak atanmıştır. 1995-2007 yılları arasında Birleşik Krallık eski Başbakanı Tony Blair kabinesinde Başbakanlık Personel Daire Başkanlığı görevinde bulunmuş, 1997 yılından itibaren Kuzey İrlanda sorununun çözümü için yapılan görüşmelere Britanya adına başmüzakereci olarak katılmıştır. 1978-79 yılları arasında BBC ve Granada TV için gazeteci olarak çalışmış, 1979-1994 yılları arasında ise Britanya adına diplomatlık yapmıştır.

Sir KIERAN PRENDERGAST

Sir Kieran Prendergast is a former British diplomat who served as the Under-Secretary General for Political Affairs at the United Nations from 1997 to 2005 and as High Commissioner to Kenya from 1992 to 1995 and to Zimbabwe from 1989 to 1992. During his time at the UN, Prendergast stressed the human rights violations and ethnic cleansing that occurred during the War in Darfur and was involved in the 2004 Cyprus reunification negotiations. Since his retirement from the UN, he has conducted

research at the Belfer Center for Science and International Affairs (United States) and is a member of the Advisory Council of Independent Diplomats (United States). Prendergast also holds a number of positions, including Chairman of the Anglo-Turkish Society, a Trustee of the Beit Trust, and Senior Adviser at the Centre for Humanitarian Dialogue.

Birleşik Krallık Dışişleri Bakanlığı bünyesinde aralarında Kıbrıs, Türkiye, İsrail, Hollanda, Kenya ve ABD'de diplomat olarak çalışmıştır. Birleşik Krallık Dışişleri ve Milletler Topluluğu Bürosu'nun (Foreign and Commonwealth Office) Güney Afrika'daki Apartheid rejimi ve Namibya konularıyla ilgilenen birimine başkanlık etmiştir. Bir dönem BM Siyasal İlişkiler Biriminde Müsteşar olarak çalışmış, BM Genel Sekreteri'nin Barış ve Güvenlik konulu yönetim kurulu toplantılarının düzenleyiciliğini yapmış, Afganistan, Burundi, Kıbrıs, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Doğu Timor gibi bölgelerde barış çabalarına dahil olmuştur.

RAJESH RAI

Rajesh Rai was called to the Bar in 1993 with his areas of expertise including human rights law, immigration and asylum law, and public law. He has been treasurer of 1MCB Chambers (London) since 2015 and has also been a Director of an AIM-listed investment company where he led their renewable energy portfolio. Rai is a frequent lecturer on a wide variety of legal issues, including immigration and asylum law and freedom of experience (Bar of Armenia), minority linguistic rights (European Parliament), and women's and children's rights in areas of conflict (cross-border conference to NGOs working in Kurdish regions). He is also Founder Director of HIC, a community centred NGO based in Cameroon.

1993 yılında İngiltere ve Galler Barosu'na kaydolmuştur. İnsan Hakları Hukuku, Göçmenlik ve Sığınma Hakkı hukuku ile Kamu Hukuku temel uzmanlık alanlarıdır. Kamerun'daki HIC isimli sivil toplum örgütü ile Uganda'daki Human Energy isimli şirketin kurucusudur. Bir dönem The Joint Council for the Welfare of Immigrants - JCWI - (Göçmenlerin Refahı için Ortak Konsey) direktörlüğünü yapmıştır. Başta İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komisyonu adına olmak üzere uluslararası alanda özellikle Avrupa, Asya, Afrika, ABD ve Hindistan'da çok çeşitli hukuki konular üzerine seminerler ve dersler vermiştir.

Sir DAVID REDDAWAY

Sir David Reddaway is a retired British diplomat currently serving as Chief Executive and Clerk of the Goldsmiths' Company in London. During his previous career in the Foreign and Commonwealth Office, he served as Ambassador to Turkey (2009-2014), Ambassador to Ireland (2006-2009), High Commissioner to Canada (2003-2006), UK Special Representative for Afghanistan (2002), and Charge d'Affaires in Iran (1990-1993). His other assignments were to Argentina, India, Spain, and Iran, where he was first posted during the Iranian Revolution.

Halen çeşitli özel şirket ve üniversitelere danışman, yönetim kurulu üyesi ve konsültasyon uzmanı olarak hizmet etmektedir. 2016 yılının Ocak ayından bu yana Londra Üniversitesi bünyesindeki Goldsmith Koleji'nde Konsey üyesi ve Goldsmith şirketinde yönetici katip olarak görev yapmaya başlamıştır. Bir dönem Birleşik Krallık adına Türkiye ve İrlanda Cumhuriyeti Büyükelçisi olarak görev yapan Reddaway bu görevinden önce Birleşik Krallık adına Kanada'da Yüksek Misyon Temsilcisi, Afganistan'da Özel Temsilci, İran'da ise Diplomatik temsilci olarak görev yapmıştır. Bu görevlerinin yanı sıra İspanya, Arjantin, ve Hindistan'da diplomatik görevler üstlenmiştir.

Prof. NAOMI ROHT-ARRIAZA

Professor Naomi Roht-Arriaza is a Distinguished Professor of Law at the Hastings College of Law, University of California (San Francisco) and is renowned globally for her expertise in transitional justice, international human rights law, and international humanitarian law. She has extensive knowledge of, and experience in, post-conflict procedures in Latin America and Africa. Roht-Arriaza has contributed to the defence of human rights through legal and social counselling, her position as academic chair, and her published academic works.

Prof. Naomi Roht-Arriaza Amerika Birleşik Devletleri'nin San Francisco şehrindeki UC Hastings College of the Law isimli Hukuk okulunda öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Geçiş Dönemi Adaleti, İnsan Hakları İhlalleri, Uluslararası Ceza Hukuku ve Küresel Çevre Sorunları gibi konular uzmanlık alanına girmektedir.

Dr. MEHMET UFUK URAS

Mehmet Ufuk Uras is a co-founder and member of social liberal Greens and the Left Party of the Future, founded as a merger of the Greens and the Equality and Democracy Party. He was previously a former leader of the now-defunct University Lecturers' Union (Öğretim Elemanları Sendikası) and was elected the chairman of Freedom and Solidarity Party in 1996. Ufuk resigned from the leadership after the 2002 general election. Ufuk ran a successful campaign as a "common candidate of the Left", standing on the independents' ticket, backed by Kurdish-based Democratic Society Party and several left-wing, environmentalist and pro-peace groups in the 2007 general election. He resigned from the Freedom and Solidarity Party on 19 June 2009. After the Democratic Society Party was dissolved in December 2009, he joined forces with the remaining Kurdish MPs in the Peace and Democracy Party group. On 25 November 2012, he became a co-founder and member of social liberal Greens and the Left Party of the Future, founded as a merger of the Greens and the Equality and Democracy Party. Ufuk is a member of the Dialogue Group and is the writer of several books on Turkish politics.

Dr. Mehmet Ufuk Uras İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde lisans, yüksek lisans ve doktora öğrenimini tamamladıktan sonra, milletvekili seçilene kadar İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde yardımcı doçent doktor olarak görev yapmıştır. 22 Temmuz 2007 genel seçimlerinde İstanbul 1. Bölge'den bağımsız milletvekili adayı olmuştur. Seçimlerin sonucunda %3,85 oranıyla yani 81.486 oy alarak İstanbul 1. Bölge'den bağımsız milletvekili olarak 23. dönem meclisine girmiştir. Seçimler öncesinde liderliğinden ayrıldığı Özgürlük ve Dayanışma Partisi (ÖDP) Genel başkanlığına 11 Şubat 2008'de yapılan 5. Olağan Kongresi'ni takiben geri dönmüştür. 17 Haziran 2009 tarihinde, partinin dar grupçu bir anlayışa kaydığı düşüncesi ve sol siyasetin daha geniş bir yelpazeye ulaşması iddiasıyla bir grup arkadaşıyla Özgürlük ve Dayanışma Partisi'nden istifa etmiştir. ÖDP'den ayrılışıyla birlikte Eşitlik ve Demokrasi Partisi kuruluş sürecine katılmıştır. DTP'nin 19 kişiye düşüp grupsuz kalmasından sonra, Kürt sorununun parlamentoda çözülmesi gerektiğini savunarak Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) grubuna katılmıştır. Ufuk Uras, seçim sürecinde, kuruluş çağrısını yaptığı Eşitlik ve Demokrasi Partisi'ne üye olmuştur. 25 Kasım 2012'de kurulan Yeşiller ve Sol Gelecek Partisinin kurucularındandır ve aynı zamanda PM üye-

sidir. Uras'ın çok sayıdaki yayınları arasında "ÖDP Söyleşileri", "İdeolojilerin Sonu mu?" (Marksist Araştırmaları Destek Ödülü), "Sezgiciliğin Sonu mu?", "Başka Bir Siyaset Mümkün", "Kurtuluş Savaşında Sol", "Siyaset Yazıları" ve "Alternatif Siyaset Arayışları" "Sokaktan Parlamente'ye" "Söz Meclisten Dışarı" ve "Meclis Notları" adlı kitapları da bulunmaktadır.

Prof. Dr. SEVTAP YOKUŞ

Professor Dr Sevtap Yokuş is a Law Faculty Member at İstanbul Altınbaş University in the Department of Constitutional Law. She holds a PhD in Public Law from the Faculty of Law, İstanbul University, awarded in 1995 for her thesis which assessed the state of emergency regime in Turkey with reference to the European Convention on Human Rights. She is a widely published expert in the areas of Constitutional Law and Human Rights and has multiple years' experience of working as a university lecturer at undergraduate, postgraduate and doctoral level. She also has experience of working as a lawyer in the European Court of Human Rights.

Prof. Dr. Sevtap Yokuş İstanbul Altınbaş Üniversitesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı öğretim üyesidir. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kamu Hukuku Doktora Programı bünyesinde başladığı doktorasını "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin Türkiye'de Olağanüstü Hal Rejimine Etkisi" başlıklı tezle 1995 yılında tamamlamıştır. Akademik görevi sırasında lisans, yüksek lisans ve doktora aşamasında dersler veren Prof. Dr. Yokuş özellikle Anayasa Hukuku ve İnsan hakları Hukuk alanında uzmanlaşmıştır. Ayrıca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuruda pratik avukatlık deneyimi de bulunmaktadır.

11 Guilford Street London WC1N 1DH
United Kingdom
+44 (0) 207 405 3835

 democraticprogress.org

 info@democraticprogress.org

 [@DPI_UK](https://twitter.com/DPI_UK)

 [DemocraticProgressInstitute](https://www.facebook.com/DemocraticProgressInstitute)